

Porezna reforma 2017.g. s detaljnim prikazom promjena u sustavu oporezivanja poreza na dodanu vrijednost

Vidak, Nataša

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:480324>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-21**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ POSLOVNOG
UPRAVLJANJA

Nataša Vidak

**Porezna reforma 2017. godine sa detaljnijim prikazom promjena u
sustavu oporezivanja poreza na dodanu vrijednost**

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, srpanj 2017.

Nataša Vidak

**Porezna reforma 2017. godine sa detaljnijim prikazom promjena u
sustavu oporezivanja poreza na dodanu vrijednost**

ZAVRŠNI RAD

Veleučilište u Karlovcu

Poslovni odjel

Specijalistički diplomski stručni studij poslovnog upravljanja

Kolegij: Financije i bankarstvo

Mentor: mr. sc. Željko Martišković

Broj indeksa autora: 0663000927

Karlovac, srpanj 2017.

ZAHVALA

Veliku zahvalnost dugujem svome mentoru mr.sc. Željku Martiškoviću koji mi je omogućio izradu ovog završnog rada te na strpljenju i pomoći koja mi je prilikom toga bila pružena.

Također zahvaljujem svojoj obitelji i najbližim prijateljima koji su bili uvijek uz mene u sretnim i teškim trenucima, te su mi pružili svu potrebnu pomoć tijekom studiranja i bili velika podrška i oslonac.

I na kraju najviše se zahvaljujem svome suprugu Vedranu te sinovima Leonu i Luki kojima posvećujem ovaj Završni rad. Hvala Vam na beskonačnom strpljenju, razumijevanju i ljubavi te podršci i motivaciji koju ste mi pružili tijekom studiranja i bez kojih sve ovo što sam postigla ne bi bilo moguće.

Nataša Vidak

SADRŽAJ

1. Sažetak.....	1
2. Općenito o porezima	3
2.1. Razvoj poreza	3
2.2. Porezni sustav	4
3. Uvod	5
3.1. Pregled poreznog sustava RH.....	5
3.2. Porezno pravo.....	9
3.3. Porezni postupak	9
3.3.1. Porezno-pravni odnos.....	10
3.3.2. Porezno-dužnički odnos	11
3.3.3. Mjesna određenost poreznog obveznika	11
3.3.4. Porezni akti.....	11
4. Porez na dohodak	13
4.1. Porezna osnovica.....	15
4.2. Primici koji se ne smatraju dohotkom	15
4.3. Izmjene u porezu na dohodak u 2017. godini	17
5. Porez na promet nekretnina	31
5.1. Promjene u oporezivanju prometa nekretnina od 01.01.2017.....	32
5.2. Aktualna razmatranja oporezivanja nekretnina	33
6. Porez na dobit.....	38
6.1. Porezna osnovica poreza na dobit	41
6.2. Novine kod oporezivanja porezom na dobit.....	42
6.2.1. Novčano načelo	43
6.2.2. Prijevoz i reprezentacija	44
6.2.3. Nova pravila otpisa.....	44
7. Porez na dodanu vrijednost	50
7.1. Promjene u sustavu poreza na promet nekretnina i sustavu PDV-a.....	53
7.1.1. Oporezivanje kupoprodaje zemljišta	57
7.1.2. Optiranje/pravo izbora na način oporezivanja PPN ili PDV	57
8. Zaključak	61

POPIS LITERATURE	63
POPIS TABLICA.....	63
POPIS SLIKA	63
POPIS GRAFIKONA.....	63

1. Sažetak

Pristupanjem Republike Hrvatske u Europsku uniju hrvatsko zakonodavstvo uskladilo se je s pravnom stečevinom Europske unije jer je jedan od preduvjeta za članstvo u Europskoj uniji bio usklađeni porezni sustav s odredbama obvezatnog EU zakonodavstva. Stoga je hrvatski porezni sustav u cijelosti usklađen s europskim standardima, što u bitnome znači da je izjednačen položaj svih poreznih obveznika, domaćih i stranih.

Zbog prekomjernog proračunskog manjka, Nacionalnim programom reformi za 2016. godinu utvrđena je potreba sveobuhvatne analize poreznoga sustava. Obzirom na navedeno izrađen je paket porezne reforme koju čine promjene u 16 zakona. Neki propisi predloženi su kao izmjene i dopune, a neki kao sasvim novi propisi.

U poreznom sustavu Republike Hrvatske nalazi se niz različitih vrsta poreza, a to su: porez na dodanu vrijednost, porez na promet i ostali porezi na robu i usluge, porez na dobit, porez na dohodak, posebni porez na plaće i mirovine, porez na promet nekretnina, porez na igre na sreću i zabavne igre, posebni porezi i trošarine, carina i carinske pristojbe, porez na potrošnju, porez na kuće za odmor, porez na tvrtku ili naziv, porez na korištenje javnih površina, porez na nasljedstva i darove, porez na cestovna motorna vozila, porez na plovila i neporezni prihodi.

Ključne riječi: reforma, porez, porez na dodanu vrijednost, porez na dohodak, porez na dobit

Summary

One of the conditions for the membership of Croatia in the European Union was the harmonization of its tax system with the norms of binding EU legislation. In conformity with that obligation, Croatian legislation has been harmonized with the legal *acquis* of the EU, with the accession of Croatia to the European Union. As a result, Croatian tax system has been fully harmonized with the European standards, which essentially means that the legal status of all taxpayers has been rendered equal.

Given the current budget deficit, the 2016 National program of reforms identified the necessity for undertaking the comprehensive analysis of the fiscal system. As part of its tax reform proposal, the government's proposal included the changes to 16 laws. Depending on the extent of the proposed changes, some regulations have been proposed as the alterations and the amendments, and others as completely new regulations.

In the tax system of the Republic of Croatia there is a number of different taxes, such as: value-added tax, sales tax, and other taxes on goods and services, profit tax, income tax, special taxes on salaries and pensions, real estate transfer tax, tax on games of chance and entertainment games, special taxes and excises, customs and customs duties, consumption tax, tax on holiday homes, company or name tax, tax on the use of public areas, tax on inheritances and gifts, tax on road motor vehicles, tax on boats and non-tax revenues.

Key words: reform, tax, value-added tax, income tax, profit tax

2. Općenito o porezima

Porezi su najznačajniji instrumenti prikupljanja prihoda u svakoj državi.¹ Naime, porezi predstavljaju obvezna davanja koja država uzima fizičkim i pravnim osobama kako bi se pomoću tako prikupljenog novca financirali javna rashodi. Bitno je napomenuti da su porezi obvezna davanja i da za njih nema izravne protuusluge.

Oporezivanje je jedan od najučinkovitijih načina ubiranja novčanih sredstava, poreze možemo promatrati kao cijenu javnih dobara i usluga koje koristimo u svakodnevnom životu, a nikada se ne pitamo kolika je njihova cijena. Primjerice javna zdravstvena zaštita, red u prometu, održavanje parkova, javno obrazovanje i sl. koristimo svakodnevno, ali činjenica je da bismo sve to mogli koristiti i uživati u istome moramo plaćati poreze.

2.1. Razvoj poreza

Porezi su stari koliko i civilizacija. Možemo slobodno reći da nema civilizacije koja nije ubirala neku vrstu poreza. Najstariji porez je porez na imovinu iz razloga što je imovina bila vidljiva jer ju se je lako moglo identificirati i povezati sa vlasnikom odnosno obveznikom plaćanja poreza. Porezi su se najčešće uvodili za vrijeme rata. Međutim, kada bi rat završio ni vlast ni poreznici se nisu htjeli odreći takvog načina prikupljanja financijskih sredstava, a sve kako bi nastavili financirati svoje potrebe.

Razvoj poreza nadzire se i u starom Rimu gdje su davanja postala značajna pojavom novca. Tako se ističu različite vrste carina i pristojbi, ali i osobni porezi te porezi na imovinu. Takve vrste davanja su bile nametnute pokorenim narodima i državama dok je oporezivanje rimskih građana bilo vrlo slabo razvijeno.² Možemo zaključiti da se porezi od tadašnjih vremena nisu ukinuli naprotiv samo su se razvijali i dobivali na sve većoj važnosti.

¹ B. Jelčić: Javne financije, 2001., str.33.

² Ibid., str.34

2.2. Porezni sustav

Poreze dijelimo na izravne i neizravne poreze. Izravni porezi su oni koje uplaćujemo sami odnosno koje uplaćuje poslodavac u državni proračun, dok su neizravni porezi oni koji se najčešće prevladavaju na druge odnosno na krajnjeg potrošača. Jedan od najznačajnijih neizravnih poreza je porez na dodanu vrijednost.

Obzirom da je vrlo je teško stvoriti dobar porezni sustav, a pritom se vodeći poreznim načelima kao što su efikasnost, pravednost, izdašnost, jednostavnost i stabilnost često dolazi do promjena u poreznom sustavu odnosno do poreznih reformi. Cilj dobrog poreznog sustava je da bude što efikasniji, a to znači da porez ne bi trebao toliko utjecati na poslovne odluke proizvođača odnosno poduzetnika, ali ni na odluke potrošača prilikom potrošnje. Obzirom na navedeno kroz porezne reforme se nastoji ostvariti ovaj cilj na način da se smanji broj poreznih stopa i da se snizi visina poreznih stopa.

Prva porezna reforma u Hrvatskoj je započela 1994. godine, a završena je uvođenjem poreza na dodanu vrijednost 1998. godine. Bila je uvjetovana raspadom bivše države te potrebom uspostavljanja tržišno orijentiranog gospodarstva sa ciljem usklađivanja sa drugim poreznim sustavima u svijetu.

3. Uvod

Svaka suvremena država je financijski samostalna koja svoje potrebe zadovoljava putem novčanih sredstava. Financijska znanost izučava financijsku djelatnost države i drugih javnopravnih tijela kojima je na osnovi Ustava, zakona i drugih propisa, povjeren zadatak zadovoljavanja (financiranja, podmirivanja) određenih javnih potreba.³ To podrazumijeva javne (državne) rashode, proračun i instrumente financiranja javnih rashoda, državni (javni) zajam, financijsko izravnanje, kao i javne (državne) prihode unutar kojih se izučavaju porezi, carine, doprinosi, pristojbe i drugi instrumenti prikupljanja tih prihoda.

3.1. Pregled poreznog sustava RH

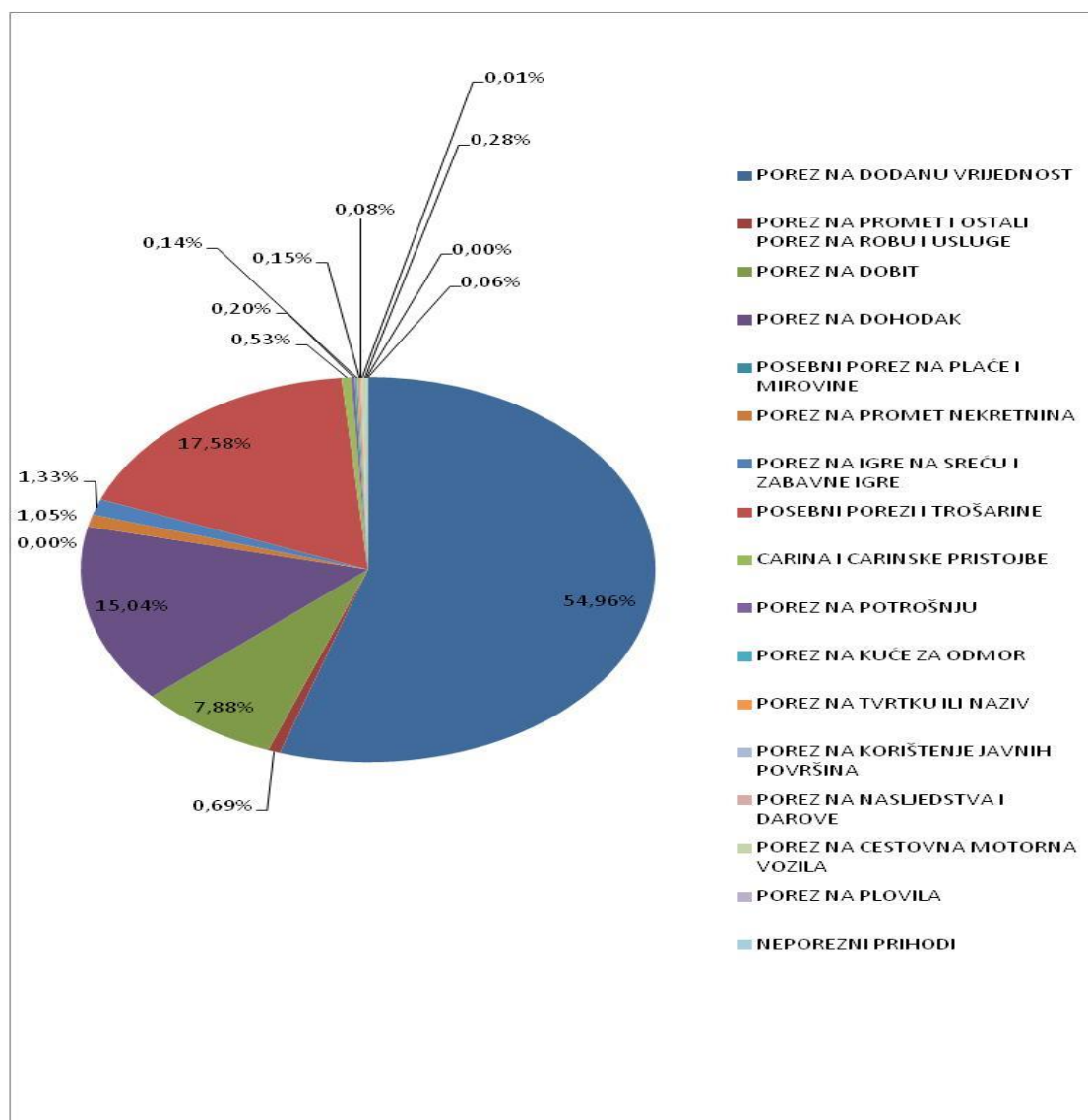
Tablica 1. Porezni prihodi 2015. godine

PREGLED IZNOSA UKUPNIH PRIHODA PREMA VRSTI OSTVARENIH U RAZDOBLJU OD 01.01.DO 31.12.2015. GODINE			
RED. BROJ	VRSTA PRIHODA	UKUPNI PRIHODI OSTVARENI U RAZDOBLJU OD 01.01. DO 31.12.2015. GODINE	UDIO
1	POREZ NA DODANU VRIJEDNOST	43.512.703.176	54,96
2	POREZ NA PROMET I OSTALI POREZ NA ROBU I USLUGE	543.725.307	0,69
3	POREZ NA DOBIT	6.240.339.494	7,88
4	POREZ NA DOHODAK	11.904.766.817	15,04
5	POSEBNI POREZ NA PLAĆE I MIROVINE	785.491	0,00
6	POREZ NA PROMET NEKRETNINA	828.629.047	1,05
7	POREZ NA IGRE NA SREĆU I ZABAVNE IGRE	1.051.355.861	1,33
8	POSEBNI POREZI I TROŠARINE	13.920.597.857	17,58
9	CARINA I CARINSKE PRISTOJBE	422.967.194	0,53
10	POREZ NA POTROŠNJU	158.036.052	0,20
11	POREZ NA KUĆE ZA ODMOR	114.197.374	0,14
12	POREZ NA TVRTKU ILI NAZIV	119.978.294	0,15
13	POREZ NA KORIŠTENJE JAVNIH POVRŠINA	64.809.932	0,08
14	POREZ NA NASLJEDSTVA I DAROVE	9.920.913	0,01
15	POREZ NA CESTOVNA MOTORNA VOZILA	218.958.904	0,28
16	POREZ NA PLOVILA	3.954.853	0,00
17	NEPOREZNI PRIHODI	50.363.749	0,06
UKUPNO		79.166.090.314	100,00

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, <http://intranet.porezna-uprava.hr/>, 17.02.2017.

³ B. Jelčić i dr :Financijsko pravo i financijska znanost, 2008., str. 5

Grafikon 1. Porezni prihodi 2015. godine

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, <http://intranet.porezna-uprava.hr/>, 17.02.2017.

Iz prethodne tablice i grafičkog prikaza je vidljivo da se u ukupnim poreznim prihodima porezni sustav RH temelji na oporezivanju potrošnje i to kroz porez na dodanu vrijednost, posebne poreze i trošarine. Obzirom na navedeno najznačajniji porezi za građane i poduzetnike su porez na dodanu vrijednost, porez na dohodak i porez na dobit.

Analizom poreznog sustava Republike Hrvatske uvidjele su se glavne zamjerke postojećem poreznom sustavu. Prvi i najznačajniji razlog porezne reforme je taj da se u najznačajnijim poreznim oblicima poreznog sustava ukazuje na visoko porezno opterećenje u odnosu na države u okruženju. Također bitna zamjerka poreznom sustavu ističe se porezna

nestabilnost koja proizlazi iz čestih izmjena poreznih propisa. Tome ide u prilog činjenica da su se u razdoblju od 2012. do 2015. godine, porezni propisi izmijenili ili dopunili 44 puta. Posljedica takvih čestih izmjena ili dopuna zakona su nejasne zakonske odredbe. Veliki uteg poreznom sustavu je i porezna administracija koja nije adekvatan servis građanima i poduzetnicima te koja neujednačeno i postupa u pojedinim poreznim pitanjima.

Stoga se može zaključiti da zbog učestalosti izmjena zakonskih odredaba dolazi do nedovoljnog poznavanja poreznog sustava i to od strane građana i poduzetnika, ali i od strane djelatnika Porezne uprave.

Polazeći od obilježja današnjeg poreznog sustava Republike Hrvatske, postavljeni su ciljevi porezne reforme:⁴

1. smanjenje ukupnog poreznog opterećenja,
2. poticanje konkurentnosti gospodarstva,
3. izgradnja socijalno pravednijeg poreznog sustava
4. stabilan, održiv i jednostavan porezni sustav
5. pojednostavljenje i pojeftinjenje porezne administracije,
6. smanjenje troškova vođenja evidencija uz ukidanje pojedinih obrazaca te
7. pružanje veće pravne sigurnosti poreznim obveznicima.

Kako bi se postigli planirani ciljevi porezne reforme trebalo je izmijeniti ili dopuniti 16 poreznih zakona i to :

1. Zakon o porezu na dobit,
2. Zakon o porezu na dohodak,
3. Zakon o doprinosima,
4. Zakon o porezu na dodanu vrijednost,
5. Zakon o porezu na promet nekretnina,
6. Zakon o lokalnim porezima
7. Zakon o trošarinama,
8. Zakon o posebnom porezu na motorna vozila,
9. Opći porezni zakon,
10. Zakon o administrativnoj suradnji na području poreza,

⁴ Z. Zrinušić i M. Vuraić-Kudeljan, Porezna reforma, Porezni vjesnik broj 12/2016

11. Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom,
12. Zakon o Poreznoj upravi,
13. Zakon o Carinskoj službi,
14. Zakon o poreznom savjetništvu,
15. Zakon o upravnim pristojbama i
16. Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Ciljevi nakon porezne reforme se razlikuju kod poduzetnika i kod građana, a to su:

1. Poduzetnici - Porezna uprava prati izvršenje poreznih obveza koje sami prijavljuju poduzetnici, a sve temeljeno na samorazrezu odnosno ono što prijave kao obvezu podnijetim prijavama (PDV, PD, JOPPD) to su obvezni i platiti. Međutim, ukoliko podaci kojima Porezna uprava raspolaže znatno odstupaju od podataka iz samorazreza Porezna uprava će pokrenuti prekršajne postupke. Naime, za beznačajne prekršaje Porezna uprava djeluje edukativno bez prekršaja, dok za prijevare i teže prekršaje će se poduzimati prekršajni postupci. Sukladno navedenom razvidno je da netko tko uredno radi i prijavljuje porezne obveze, poreznika nikada neće niti vidjeti.
2. Građani – Porezna uprava provodi postupke po službenoj dužnosti. Naime kroz razmjenu podataka s institucijama nema potrebe izdavanja potvrda i sličnih dokumenata. Iz toga proizlazi da Porezna uprava vodi računa o poreznim obvezama građana.

3.2. Porezno pravo

Financijsko-pravni odnosi do kojih dolazi prilikom prikupljanja, upravljanja, raspodjele i trošenja sredstava namijenjenih zadovoljavanju (financiranju) javnih rashoda regulirani su propisima financijskog prava. Porezno pravo ubraja se u pravne propise uređene financijskim pravom. Subjektivno financijsko (porezno) pravo države je pravo utvrđivanja izvora i vrste poreza i drugih prihoda, raspodjele prihoda između pojedinih teritorijalnih jedinica, donošenje i izvršenje proračuna, kontrole raspolaganja javnim приходima, zaduženja države i dr. ono ima svoje temelje i regulirano je Ustavom Republike Hrvatske koji propisuje poreznu dužnost za građane, jednake pred zakonom, pa tako i pred poreznim zakonom. U prilog navedenome ide i činjenica da Kazneni zakon Republike Hrvatske propisuje sankcije za neizvršenje obveze plaćanja poreza i drugih obveznih davanja.

Zaključno, porezno pravo je jedan od dijelova ukupnog pravnog sustava svake države, i to onaj u kojem se građanin tijekom svog života najčešće susreće s državom. Svaka je država, na temelju svoje suverenosti, samostalna u organizaciji vlastitog poreznog sustava što znači da je svaka država samostalna u određivanju broja i vrste poreza, veličine poreznog tereta, opsega poreznih olakšica i oslobođenja, i svih ostalih elemenata poreza.

3.3. Porezni postupak

Odredbama poreznog postupka uređuje se provedba zahtjeva iz porezno-pravnog odnosa odnosno porezno-dužničkog odnosa, tj. izvršavaju propisi materijalnog poreznog prava. Odnos poreznih obveznika i poreznih tijela koja primjenjuju propise o porezima i drugim javnim davanjima uređuje Opći porezni zakon (Narodne novine broj 115/16) te predstavlja zajedničku osnovu poreznog sustava Republike Hrvatske.⁵ Porezni postupak provode upravna tijela (Ministarstvo financija odnosno Središnji ured Porezne uprave, područni uredi porezne uprave i ispostave područnih ureda porezne uprave, te tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a radi utvrđivanja i naplate poreza i drugih javnih davanja prema odredbama Općeg poreznog zakona.

⁵ Opći porezni zakon (Narodne novine broj: 115/16), članak 1.

Svaka suvremena i demokratska država pri utvrđivanju i naplati poreza, tj. pri provođenju poreznog postupka mora poštovati slijedeća načela:⁶

- Načelo prava na očitovanje
- Načelo obveze čuvanja porezne tajne,
- Načelo obveze postupanja u dobroj vjeri
- Načelo donošenja obvezujućih mišljenja
- Načelo gospodarskog pristupa činjenicama bitnim za oporezivanje
- Načelo prividno pravnog posla

3.3.1. Porezno-pravni odnos

Porezno-pravni odnos u smislu Općeg poreznog zakona je odnos između poreznog tijela i poreznog obveznika koji obuhvaća njihova prava i obveze u poreznom postupku.⁷ Porezno tijelo kao zastupnik države može zahtijevati od poreznog obveznika izvršenje određene radnje ili činidbe na području poreza, a porezni obveznik može na istom području imati određene zahtjeve prema poreznom tijelu. Ovo je privremen odnos usmjeren prema određenom porezno-pravnom cilju čijim ostvarenjem odnos prestaje i gasi se.

Porezno-pravni odnos sačinjen je od formalnog i materijalnog dijela. Formalni dio podrazumijeva prava i obveze na području poreznog postupka koja se odnose na oba njegova sudionika, dok materijalni dio porezno-pravnog odnosa obuhvaća samo dugovanje (novčane činidbe).

Pravna sposobnost biti nositeljem prava i obveza iz porezno-pravnog odnosa naziva se poreznom sposobnošću. Porezna sposobnost fizičkih osoba počinje već pri rođenju, a prestaje njihovom smrću. Pravne osobe tu sposobnost stječu upisom u trgovački registar i gube brisanjem iz istoga.

⁶ Opći porezni zakon (Narodne novine broj: 115/16), članak 7.-12.

⁷ Opći porezni zakon (Narodne novine broj: 115/16), članak 13.

3.3.2. Porezno-dužnički odnos

Porezno-dužnički odnos je dio porezno-pravnog odnosa kojem je objekt imovinsko-pravni zahtjev, a unutar kojega njegovi sudionici ostvaruju svoja prava i obveze. Svaki porezno-dužnički odnos ujedno je i porezno-pravni odnos, međutim svaki porezno-pravni odnos nije nužno i porezno-dužnički odnos. Osim toga, porezno-dužnički odnos sastoji se samo od materijalnog dijela.⁸

Prava i obveze iz porezno-dužničkog odnosa prestaju najčešće isplatom, zatim prijebijem ili kompenzacijom, prodajom ili otpisom poreznog duga, otpisom dospjelog poreznog duga u ovršnom postupku i smrću poreznog obveznika. Prava iz porezno-dužničkog odnosa prestaju zastarom.

3.3.3. Mjesna određenost poreznog obveznika

Mjesna određenost poreznog obveznika utvrđuje se:⁹

- za fizičke osobe prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu,
- za pravne osobe prema sjedištu upisanom u sudski registar ili drugi registar, odnosno upisnik.

Ukoliko ju je nemoguće utvrditi prema gore navedenim kriterijima, određuje se prema mjestu gdje je nastao povod za vođenje poreznog postupka. Nadležnošću nekog poreznog tijela istovremeno se određuje djelokrug njegovih poslova i razgraničuje od djelokruga poslova drugog poreznog tijela, a može biti stvarna i mjesna.

3.3.4. Porezni akti

Porezni akt je svaki onaj kojim se pokreće, dopunjuje, mijenja ili dovršava neka radnja u poreznom postupku. To može biti porezno rješenje, zaključak, zapisnik, obavijest, poziv i drugi akti, koji se donose u pisanom ili usmenom obliku.

⁸ Opći porezni zakon (Narodne novine broj: 115/16), članak 20.

⁹ Opći porezni zakon (Narodne novine broj: 115/16), članak 42.

Svaki porezni akt mora sadržavati:¹⁰

- naziv poreznog tijela, broj i datum poreznog akta,
- ime odnosno naziv sudionika kome se upućuje,
- pravni i činjenični temelj te
- potpis ovlaštene osobe.

Prilikom utvrđivanja, obavijest o činjenicama bitnima za oporezivanje poreznog obveznika mogu uskratiti njegov bračni drug, srodnici do trećeg stupnja, a po tazbini do drugog stupnja te njegov posvojenik i posvojitelj, zatim duhovnici, odvjetnici, javni bilježnici, porezni savjetnici, revizori i medicinsko osoblje o onome što im je povjereno ili što su doznali u tom svojstvu, kao i sve osobe koje profesionalno sudjeluju ili su sudjelovale u pripremi ili proizvodnji tiskovina ili radijskih i televizijskih emisija, i to o osobi autora, pošiljatelja priloga i dokumentacije te o priopćenjima koja su im dana glede njihove djelatnosti, ako se radi o priložima, dokumentaciji i priopćenjima za redakcijski dio.

Na temelju činjenica utvrđenih u poreznom postupku, porezno tijelo donosi porezno rješenje o utvrđivanju visine porezne obveze u pisanom obliku, čak i onda kada se porezni obveznik u cijelosti ili djelomično oslobađa od plaćanja poreza.

Porezno rješenje mora sadržavati:¹¹

- naziv poreznog tijela, broj i datum rješenja,
- uvod, izreku i obrazloženje,
- uputu o pravnom lijeku,
- potpis ovlaštene osobe i otisak pečata.

Protiv poreznog akta kojim je odlučeno o pojedinačnim pravima i obvezama iz porezno-pravnog odnosa može se podnijeti žalba, a sukladno rješenju o žalbi i tužba nadležnom, tj. Ustavnom sudu.

¹⁰ Opći porezni zakon (Narodne novine broj: 115/16), članak 58.

¹¹ Opći porezni zakon (Narodne novine broj: 115/16), članak 98.

4. Porez na dohodak

U poreznom sustavu RH na području poreza na dohodak primjenjuju se stope: 12%, 25% i 40%. Ako se u porezu na dohodak promatra primjena najviše porezne stope ona iznosi 40%. Prosjek EU28 je 35,1%, uz činjenicu da veliki broj država ima stope veće od 40%. Stoga sama usporedba visine najviše stope poreza na dohodak stvara privid primjene prosječne stope, međutim usporedba razine primitaka na kojoj se počinje primjenjivati, svrstava poreznu stopu od 40% u Republici Hrvatskoj među najviše porezne stope u državama u okruženju.¹²

Primjena navedenih stopa ukazuju na visoko porezno opterećenje rada, što se očituje iz činjenice da u prihodima poreza na dohodak čak 90% svi prihoda nastaje od oporezivanja nesamostalnog rada. Osnovni problem poreznog opterećenja je niska razina prihoda (13.200,00 kuna) na kojoj se počinje primjenjivati stopa od 40%, a što se radi primjene kod viših primitaka očituje kao negativan utjecaj na konkurentnost visokoobrazovanih kadrova. Uz sve navedeno posebni problem predstavljaju složene odredbe o obvezatnom i dobrovoljnom podnošenju godišnje prijave.

Polazeći od navedenog sustava, donijet je novi Zakon o porezu na dohodak koji se primjenjuje od 1. siječnja 2017. u kojem najvažnije promjene u odnosu na danas važeći Zakon su:¹³

a) osnovni osobni odbitak

Kako bi osnovni osobni odbitak pratio stvarna gospodarska kretanja u sustav oporezivanja dohotka uvodi se novi pojam „osnovica osobnog odbitka“ a koji se određuje u odnosu na danas važeću neto minimalnu plaću koja iznosi 2.496,00 kuna. Osnovni osobni odbitak izračunava se primjenom koeficijenta 1,5 na osnovicu osobnog odbitka koja iznosi 2.500,00 kuna te se tako dobiveni iznos (3.750,00 kuna) zaokružuje na stoticu što stvara visinu osnovnog osobnog odbitka od 3.800,00 kuna. Novinu predstavlja činjenica da se osnovni osobni odbitak propisuje u istoj visini za sve porezne obveznike.

¹² Z. Zrinušić i M. Vuraić-Kudeljan, Porezna reforma, Porezni vjesnik broj 12/2016

¹³ Z. Zrinušić i M. Vuraić-Kudeljan, Porezna reforma, Porezni vjesnik broj 12/2016

b) osobni odbitak za uzdržavane članove

Uvećani iznos osobnog odbitka po osnovi uzdržavanih članova izračuna se primjenom koeficijenta na osnovicu osobnog odbitka. Kroz primjenu koeficijenta na osnovicu osobnog odbitka, u odnosu na danas važeće zakonsko rješenje vidljiva je znatna progresija u priznavanju osobnog dobitka za djecu. Svakako valja istaknuti da prema odredbama novog Zakona posebno se štite ranjive skupine društva te se stoga povećavaju iznosi osobnog odbitka za osobe s invaliditetom.

c) porezne stope

Kako bi se smanjilo porezno opterećenje, smanjuju se porezne stope te se stopa s 25% smanjuje na 24%, a stopa od 40% na stopu od 36%. Istovremeno se znatno proširuje razred za primjenu stope od 24% odnosno uvodi se jedinstveni porezni razred za primjenu stope od 24% do iznosa od 17.500,00 kuna. Primjena stope od 36% počinje na mjesečnoj razini dohotka iznad 21.300,00 kuna odnosno na godišnjoj razini iznad 255.600,00 kuna. Osobama s prebivalištem na području I. skupine razvijenosti kao i umirovljenicima utvrđeni iznos porezne obveze umanjuje se za 50%.

d) dohodak kao godišnji i konačni

Godišnji dohodak utvrđuje se za dohodak od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti i drugog dohotka. Obračun godišnjeg dohotka izvršavat će Porezna uprava u pravilu po službenoj dužnosti, dok obveza podnošenja godišnje porezne prijave ostaje za obveznike koji obavljaju samostalnu djelatnosti i za građane za koje Porezna uprava ne raspolaže podacima. Konačni dohodak primjenjuje se za oporezivanja dohotka od imovine i kapitala te osiguranja, bez mogućnosti korištenja osobnog odbitka i bez mogućnosti podnošenja prijave, osim u slučaju da se porezni obveznik opredijeli na utvrđivanje dohotka na način propisan za samostalne djelatnosti.¹⁴

Porez na dohodak pripada skupini zajedničkih poreza. Zajednički porezi dijelom pripadaju državnom proračunu, a dijelom proračunu županija i gradova/općina ili samo proračunu gradova/općina.

¹⁴ Z. Zrinušić i M. Vuraić-Kudeljan, Porezna reforma, Porezni vjesnik broj 12/2016

Obveznik poreza na dohodak je fizička osoba koja ostvaruje dohodak i nasljednik za sve porezne obveze koje proizlaze iz dohotka što ga je ostavitelj ostvario do svoje smrti. Nasljednik je istodobno i porezni obveznik za dohodak koji mu pritječe iz naslijeđenih izvora dohotka. Bitno je napomenuti da ukoliko više fizičkih osoba zajednički ostvaruje dohodak, porezni obveznik je svaka fizička osoba zasebno i to za svoj udio u zajednički ostvarenom dohotku.

Dohodak je razlika između primitaka i izdataka nastalih u istom poreznom razdoblju. Izvori dohotka su primici ostvareni od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava, kapitala, osiguranja i drugih primitaka.

Dohodak koji se oporezuje prema izvoru dohotka jest:

1. dohodak od nesamostalnog rada,
2. dohodak od samostalne djelatnosti,
3. dohodak od imovine i imovinskih prava,
4. dohodak od kapitala,
5. dohodak od osiguranja,
6. drugi dohodak.

4.1. Porezna osnovica

Ukupni iznos dohotka od nesamostalnog rada, dohotka od samostalne djelatnosti, dohotka od imovine i imovinskih prava, dohotka od kapitala, dohotka od osiguranja i drugog dohotka, koji rezident ostvari u tuzemstvu i u inozemstvu (načelo svjetskog dohotka), a umanjen za osobni odbitak za rezidenta.

4.2. Primici koji se ne smatraju dohotkom

Obzirom da je u praksi uvijek upitno što je dohodak i kako ga definirati Zakonom o porezu na dohodak je jasno propisano koji su to primici koji se ne smatraju dohotkom. Iz toga proizlazi da sve ono što nije navedeno u članku 8. Zakona o porezu na dohodak se smatra dohotkom.

Dohotkom se ne smatraju:¹⁵

1. izravne uplate premije osiguranja za dokup dijela doživotne mirovine određene prema zakonu kojim se uređuje mirovinsko osiguranje koji bi osiguranik ostvario da je navršio određenu starosnu dob i/ili određeni mirovinski staž, a koje se određuju i isplaćuju u mjesečnim obrocima, kao dokupljena mirovina
2. obiteljske mirovine i invalidnine koje djeca ostvaruju nakon smrti roditelja prema zakonu kojim se uređuje mirovinsko osiguranje i zakonu kojim se uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji
3. državne nagrade ustanovljene propisima koje donosi Hrvatski sabor i Vlada Republike Hrvatske, nagrade jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisane statutom tih jedinica i novčane nagrade za osvojenu medalju na olimpijskim igrama, paraolimpijskim igrama i olimpijskim igrama gluhih te svjetskim i europskim prvenstvima planirane za te namjene u državnom proračunu Republike Hrvatske i proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i/ili
4. primici koje fizičke osobe ostvaruju po osnovi darovanja pravnih i fizičkih osoba, a za zdravstvene potrebe (operativne zahvate, liječenja, nabavu lijekova i ortopedskih pomagala), rješavanje kojih nije plaćeno osnovnim, dopunskim, dodatnim i privatnim zdravstvenim osiguranjem niti na teret sredstava fizičke osobe, a pod uvjetom da je darovanje, odnosno plaćanje nastalih izdataka za tu namjenu obavljeno na žiroračun primatelja dara ili zdravstvene ustanove te na temelju vjerodostojnih isprava.

Dohotkom se ne smatraju niti:¹⁶

1. primici po posebnim propisima:

- a) potpore zbog zbrinjavanja ratnih invalida i članova obitelji smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata
- b) socijalne potpore
- c) doplatak za djecu i novčani primici za opremu novorođenog djeteta. Dohotkom se ne smatraju primici po osnovi potpora za novorođenče, odnosno potpora za opremu novorođenog djeteta koje isplaćuju ili daju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, na temelju svojih općih akata i za koje su sredstva planirana u proračunima tih jedinica

¹⁵ Zakon o porezu na dohodak (Narodne novine broj: 115/16), članak 8.

¹⁶ Zakon o porezu na dohodak (Narodne novine broj: 115/16), članak 8.

- d) primici osoba s invaliditetom, osim plaća i mirovina
 - e) potpore zbog uništenja i oštećenja imovine zbog elementarnih nepogoda
2. potpore zbog uništenja i oštećenja imovine zbog ratnih događaja
 3. nasljedstva i darovi, osim ako je ovim Zakonom drukčije uređeno
 4. primici od otuđenja osobne imovine, osim imovine iz članka 59. ovoga Zakona
 5. odštete koje nisu u svezi s gospodarskom djelatnošću. Pod odštetom se smatraju i isplate po osnovi osiguranja stvari, odgovornosti i imovine
 6. primici ostvareni na nagradnim natjecanjima ili natjecanjima, raspisanim pod jednakim uvjetima uz mogućnost sudjelovanja svih osoba i dozvoljenim igrama na sreću prema posebnom zakonu
 7. novčani dodaci uz mirovinu koje umirovljenicima isplaćuju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, na temelju svojih općih akata i za koje su sredstva planirana u proračunima tih jedinica, te jednokratni novčani dodaci koji se isplaćuju uz mirovine na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske ili na temelju posebnog propisa
 8. jednokratne potpore koje djeci u slučaju smrti roditelja isplaćuju ili daju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju svojih općih akata te pravne i fizičke osobe
 9. pomoći i potpore koje neprofitne organizacije isplaćuju svim svojim članovima pod istim uvjetima iz sredstava prikupljenih članarinama koja nisu ostvarena obavljanjem djelatnosti koja podliježe obvezi plaćanja poreza na dobit, a temeljem statuta i odluka nadležnih tijela neprofitnih organizacija, uz uvjet da se za isplaćene primitke ne traži niti ne daje protučinidba odnosno da se ne radi o primicima iz članka 5. ovoga Zakona.

Također dohotkom se ne smatraju niti primici po osnovi ugovora o osiguranju života i dobrovoljnog mirovinskog osiguranja, osim ako su uplaćene premije bile porezno priznati izdatak. Dohotkom se u smislu ovoga Zakona ne smatraju primici koji se ostvaruju u okviru djelatnosti koja se oporezuje prema zakonu kojim se uređuje porez na dobit.

4.3. Izmjene u porezu na dohodak u 2017. godini

Razlozi promjene u oporezivanju poreza na dohodak su visoko porezno opterećenje rada što se očituje kod najznačajnijeg oporezivanja plaća, zatim niska razina dohotka na kojoj počinje oporezivanje stopom od 40% (13.200,00 kuna) iz čega proizlazi negativan utjecaj na

konkurentnost visokoobrazovanih kadrova i složene odredbe o obvezatnom i dobrovoljnom podnošenju godišnje prijave.¹⁷

Tablica 2. Prikaz poreznih stopa i poreznih razreda

Vrsta dohotka	Trenutno stanje	Prema odredbama novog Zakona
Dohodak od nesamostalnog rada	12% -od mjesečne porezne osnovice do visine 2.200,00 kuna 25% -na razliku mjesečne porezne osnovice između 2.200,00 kuna i 13.200,00 kuna 40% -na poreznu osnovicu iznad 13.200.00 kuna	24% -od mjesečne porezne osnovice do visine 17.500,00 kuna 36% -na poreznu osnovicu iznad 17.500,00 kuna
Dohodak od nesamostalnog rada (mirovina) -mjesečni predujam i dohodak od nesamostalnog rada (plaća) obveznicima s područja JLS I. skupine razvijenosti i Grada Vukovara	12% -od mjesečne porezne osnovice do visine 2.200,00 kuna 25% -na razliku mjesečne porezne osnovice između 2.200,00 kuna i 13.200,00 kuna 40% -na poreznu osnovicu iznad 13.200.00 kuna	24% -od mjesečne porezne osnovice do visine 17.500,00 kuna 36% -na poreznu osnovicu iznad 17.500,00 kuna umanjeno za 50% na mjesečnoj razini
Drugi dohodak	25%	24%

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, <http://intranet.porezna-uprava.hr/>, 20.02.2017.

Najznačajnije promjene se očituju u promjenama osnovnog osobnog odbitka i osobnog odbitka za uzdržavane članove. Do sada se osnovni osobni odbitak utvrđivao u točno utvrđenoj svoti, a nadograđivano se primjenom koeficijenata za uzdržavanog člana uže obitelji. Izmjenama osobni odbitak iznosi 3.800,00 kuna te se smatra osnovnim osobnim odbitkom.

¹⁷ Z. Zrinušić i M. Vuraić-Kudeljan, Porezna reforma, Porezni vjesnik broj 12/2016

Tablica 3. Prikaz osnovnog osobnog odbitka - osnovica 2.500,00 kuna

Osobni odbitak	Trenutno stanje	Prema odredbama novog Zakona
Osnovni osobni odbitak	2.600,00 kuna	3.800,00 kuna
Osnovni osobni odbitak za umirovljenike	3.800,00 kuna	3.800,00 kuna
Osobni odbitak za porezne obveznike iz I. skupine po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razboju RH i na području Grada Vukovara	3.500,00 kuna	3.800,00 kuna
Osobni odbitak za porezne obveznike iz II. skupine po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razboju RH	3.000,00 kuna	3.800,00 kuna

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, <http://intranet.porezna-uprava.hr/>, 20.02.2017.

Kod uzdržavanih članova promjene se očituju u priznavanju statusa istih. Djecom se smatraju djeca koju roditelji, posvojitelji, udomitelji i skrbnici uzdržavaju. Uzdržavanim članovima uže obitelji smatraju se bračni drug (izvanbračnog drug, životni partner i neformalni životni partner), roditelji poreznog obveznika, djeca, djeca nakon prvog zaposlenja te punoljetne osobe kojima je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu. Do sada uzdržavanim članovima su se smatrali i roditelji bračnog druga, što se novom izmjenom od 01.01.2017. ne priznaje kao porezna olakšica.¹⁸

¹⁸ Zakon o porezu na dohodak (Narodne novine broj: 115/16), članak 14

Uzdržanim članovima uže obitelji i uzdržavanom djecom obitelji i uzdržavanom djecom smatraju se fizičke osobe čiji oporezivi primici, primici na koje se ne plaća porez i drugi primici koji se u smislu ovoga Zakona ne smatraju dohotkom, ne prelaze iznos 15.000,00 kuna na godišnjoj razini, izračunan kao šesterostruki iznos osnovice osobnog odbitka¹⁹

Pri utvrđivanju prava na osobni odbitak za uzdržavane članove ne uzimaju se u obzir sljedeći primici:²⁰

1. primici prema posebnim propisima po osnovi socijalnih potpora
2. doplatak za djecu
3. novčane potpore utvrđene u iznosu koji je zakonom kojim se uređuju roditeljske potpore propisan kao iznos ispod kojeg se ne može isplatiti novčana potpora
4. potpore za novorođenče, odnosno primitak za opremu novorođenog djeteta
5. obiteljske mirovine djece nakon smrti roditelja
6. primici koji po svojoj prirodi predstavljaju samo uzdržavanje od roditelja ili članova uže obitelji
7. darovanja od pravnih i fizičkih osoba za zdravstvene potrebe do visine stvarno nastalih izdataka za tu namjenu, prema članku 8. stavku 1. točki 4. ovoga Zakona i/ili
8. naknada troškova prijevoza na posao i s posla mjesnim i međumjesnim javnim prijevozom i naknada troškova službenog putovanja do propisanih iznosa na koje se sukladno odredbama ovoga Zakona ne plaća porez na dohodak.

¹⁹ Zakon o porezu na dohodak (Narodne novine broj: 115/16), članak 17

²⁰ Zakon o porezu na dohodak (Narodne novine broj: 115/16), članak 17

Tablica 4. Prikaz osobnog odbitka za uzdržavane članove

Osnova	Trenutno stanje		Prema odredbama novog Zakona	
Osnovica za utvrđivanje	2.600,00 kuna		2.500,00 kuna	
Opis	Faktor	Iznos	Faktor	Iznos
Uzdržavani član	0,5	1.300,00	0,7	1.750,00
Prvo dijete	0,5	1.300,00	0,7	1.750,00
Drugo dijete	0,7	1.820,00	1	2.500,00
Treće dijete	1	2.600,00	1,4	3.500,00
Četvrto dijete	1,4	3.640,00	1,9	4.750,00
Peto dijete	1,9	4.940,00	2,5	6.250,00
Šesto dijete	2,5	6.500,00	3,2	8.000,00
Sedmo dijete	3,1	8.060,00	4	10.000,00
Osmo dijete	3,9	10.140,00	4,9	12.250,00
Deveto dijete	4,8	12.480,00	5,9	14.750,00
Osobe s invaliditetom	0,3	780,00	0,4	1.000,00
Osobe s invaliditetom po jednoj osnovi 100% i/ili koje radi invalidnosti imaju na temelju posebnih propisa pravo na doplatu za pomoć i njegu	1	2.600,00	1,5	3.750,00

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, <http://intranet.porezna-uprava.hr/>, 22.02.2017.

Novina u oporezivanju poreza na dohodak i u utvrđivanju obveza poreza na dohodak je poseban postupak utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak. To je postupak čijom primjenom porezni obveznici koji u poreznom razdoblju ostvare dohodak nemaju obvezu podnošenja godišnje porezne prijave, već Porezna uprava temeljem prikupljenih podataka u tijeku poreznog razdoblja, izvršava godišnji obračun i poreznim obveznicima dostavlja privremeno porezno rješenje.

Ovakav način obračuna odnosno poseban postupak utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak se ne primjenjuje na:

- porezne obveznike koji ostvare dohodak od samostalne djelatnosti (obrtnici, slobodna zanimanja i ostali obveznici koji dohodak utvrđuju na temelju poslovnih knjiga),
- porezne obveznike - članove posade broda u međunarodnoj plovidbi koji ostvare dohodak od nesamostalnog rada po osnovi rada na brodu u međunarodnoj plovidbi, a koji su rezidenti
- porezne obveznike za koje Porezna uprava ne raspolaže podacima o njihovom ostvarenom dohotku u poreznom razdoblju, odnosno porezne obveznike, koji su u poreznom razdoblju ostvarili oporeziv dohodak o kojem poslodavac, isplatitelj primitka ili sam porezni obveznik nije izvijestio Poreznu upravu u propisanom roku na propisanom izvješću .

Slika 1. Prijava poreza na dohodak za 2017. godinu

REPUBLIKA HRVATSKA
 MINISTARSTVO FINANCIJA - POREZNA UPRAVA
 PODRUČNI URED _____
 ISPOSTAVA _____

PRIJAVA POREZA NA DOHODAK ZA ____ GODINU

1. OPCI PODACI						
1.1. IME I PREZIME / IME RODITELJA:						
1.2. ADRESA (mjesto, ulica i kućni broj):						
1.2.1. Telefon:			1.2.2. Adresa elektroničke pošte:			
1.3. OIB:						
1.4. Potpomognuta područja ¹ i područje Grada Vukovara (zaokružiti): DA / NE						
1.5. PROMJENA PREBIVALIŠTA/UOBIČAJENOG BORAVIŠTA TIJEKOM GODINE						
R. br.	Razdoblje		Država	Mjesto	Ulica i kućni broj	Potpom. područja i Grad Vukovar ²
1.	od	do				
2.	od	do				
3.	od	do				
1.6. INVALID I HRVATSKI RATNI VOJNI INVALID IZ DOMOVINSKOG RATA (HRVI)						
R. br.	Razdoblje invalidnosti		HRVI DA / NE	oznaka invalidnosti ³ (zaokružiti)		postotak invalidnosti (ispunjava HRVI)
1.	od	do		I	I*	
2.	od	do		I	I*	
1.7. BROJ RAČUNA:						
OTVOREN U (NAZIV I SJEDIŠTE):						
1.8. PODACI O OPUNOMOĆENIKU / POREZKOM SAVJETNIKU						
1.8.1. NAZIV / IME I PREZIME:						
1.8.2. ADRESA SJEDIŠTA / PREBIVALIŠTA / BORAVIŠTA:						
1.8.3. OIB:						
2. PODACI O UZDRŽAVANIM ČLANOVIMA UŽE OBITELJI						
R. br.	IME I PREZIME/SRODSTVO	OIB	INVALID (ili I*)	RAZDOBLJE KORIŠTENJA OD / DO	OSOBNI ODBITAK DIJELI SE S OSOBOM	
					OIB	POSTOTAK OSOBNOG ODBITKA
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
3. PODACI O UVEĆANJU OSOBNOG ODBITKA ZA						IZNOS
3.1. PLAĆENE DOPRINOSE ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE U TUZEMSTVU						
3.2. DANA DAROVANJA						
3.3. UKUPNO (3.1. +3.2.)						

4. PODACI O DOHOTKU I PLAĆENOM PREDUJMU POREZA I PRIREZA
(u kunama i lipama)

- 4.1. DOHODAK OD NESAMOSTALNOG RADA
4.2. DRUGI DOHODAK
4.3. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI

DIO NR

4.1. DOHODAK OD NESAMOSTALNOG RADA (PLAĆA I MIROVINA)

4.1.1. PLAĆA OSTVARENA U TUZEMSTVU IZVAN PODRUČJA P1 (prema Obrascima IP)					
R. br.	OIB POSLODAVCA / ISPLATITELJA	UKUPNI IZNOS PRIMITKA	OBVEZNI DOPRINOSI IZ PLAĆE	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ
1	2	3	4	5 (3-4)	6
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
UKUPNO 4.1.1.					
4.1.2. PLAĆA OSTVARENA U TUZEMSTVU NA POTPOMOĞNUTOM PODRUČJU I. SKUPINE I/II/III NA PODRUČJU GRADA VUKOVARA (prema Obrascima IP) ¹					
R. br.	OIB POSLODAVCA / ISPLATITELJA	UKUPNI IZNOS PRIMITKA	OBVEZNI DOPRINOSI IZ PLAĆE	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ
1	2	3	4	5	6
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
UKUPNO 4.1.2.					
4.1.3. PLAĆA OSTVARENA IZ INOZEMSTVA ILI U INOZEMSTVU IZVAN PODRUČJA P1 (prema potvrdama inozemnih isplatitelja i vlastitim evidencijama)					
R. br.	DRŽAVA IZVORA	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ		
			TUZEMNI	INOZEMNI	
1	2	3	4	5	
1.					
2.					
3.					
4.					

4.1.4. PLAĆA OSTVARENA IZ INOZEMSTVA ZA VRIJEME BORAVKA NA POTPOMOGNUTOM PODRUČJU I. SKUPINE I/ILI NA PODRUČJU GRADA VUKOVARA
(prema potvrdama inozemnih isplatitelja i vlastitim evidencijama)

R. br.	DRŽAVA IZVORA	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ		UDIO u % ¹
			TUZEMNI	INOZEMNI	
1	2	3	4	5	6
1.					
2.					
3.					
4.					
UKUPNO 4.1.4.					

4.1.5. MIROVINA OSTVARENA U TUZEMSTVU (prema obrascima IP / potvrdama isplatitelja)

R. br.	OIB ISPLATITELJA	UKUPNI IZNOS MIROVINE	OBVEZNI DOPRINOSI IZ MIROVINE	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ
1	2	3	4	5 (3-4)	6
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
UKUPNO 4.1.5.					

4.1.6. MIROVINA OSTVARENA U INOZEMSTVU (prema potvrdama inozem. isplatitelja i rješenju Porezne uprave)

R. br.	DRŽAVA IZVORA	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ		UDIO u % ²
			TUZEMNI	INOZEMNI	
1	2	3	4	5	6
1.					
2.					
3.					
4.					
UKUPNO 4.1.6.					

4.1.7. UKUPAN DOHODAK OD NESAMOSTALNOG RADA, UPLAĆENI POREZ I PRIREZ (4.1.1.+4.1.2.+4.1.3.+4.1.4.+4.1.5.+4.1.6.)	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ	
		TUZEMNI	INOZEMNI

4.1.8. OSTVARENI DOHODAK OD NESAMOSTALNOG RADA (PLAĆE I MIROVINE) NA KOJI SE NE PLAĆA POREZ NA DOHODAK PREMA STUPNJU INVALIDNOSTI HRVI

R. br.	STUPANJ INVALIDNOSTI HRVI	IZNOS DOHOTKA ³	UDIO u % ⁴
1	2	3	4
1.			
2.			
3.			

4.2. DRUGI DOHODAK

4.2.1. DRUGI DOHODAK OSTVAREN U TUZEMSTVU (prema potvrđama isplatitelja)						
R. br.	DRUGI DOHODAK PO OSNOVI	PRIMICI	IZDACI	OBVEZNI DOPRINOSI IZ PRIMITAKA	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ
1	2	3	4	5	6 (3-4-5)	7
1.	PRIMITAKA ČLANOVA SKUPŠTINA I NADZORNIH ODBORA					
2.	AUTORSKIH NAKNADA					
3.	umjetničkih, artistskih, zabavnih, sportskih, književnih, likovnih djelatnosti, te djelatnosti u svezi s tiskom, radiom, televizijom i zabavnim priredbama NEREZIDENATA					
4.	primitaka trgovačkih putnika, agenata, akvizitera, sportskih sudaca i delegata i dr.					
5.	primitaka u naravi, nagrada učenicima, stipendija, nagrada, naknada iznad propisanih iznosa					
6.	primitaka učenika i studenata za rad preko posrednika za zapošljavanje učenika i studenata iznad propisanih iznosa					
7.	NAKNADA UMJETNIKA I KULTURNIH DJELATNIKA (za isporučeno umjetničko djelo)					
8.	PRIMITAKA PROFESIONALNIH NOVINARA, UMJETNIKA I ŠPORTAŠA					
9.	OSTALIH PRIMITAKA					
UKUPNO 4.2.1.						

4.2.2. DRUGI DOHODAK OSTVAREN U INOZEMSTVU (prema potvrđama isplatitelja i vlastitim evidencijama)				
R. br.	DRŽAVA IZVORA	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ	
			TUZEMNI	INOZEMNI
1	2	3	4	5
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
UKUPNO 4.2.2.				

4.2.3. UKUPAN DRUGI DOHODAK, UPLAĆENI POREZ I PRIREZ (4.2.1.+4.2.2.)	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ	
		TUZEMNI	INOZEMNI

4.3. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OBRTA, SLOBODNIH ZANIMANJA, POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA I DJELATNOSTI KOJE SE OPOREZUJU KAO SAMOSTALNA DJELATNOST (prema pregledu primitaka i izdataka)								
OIB POREZNOG OBVEZNIKA:								
4.3.1. DOHODAK/ GUBITAK OSTVAREN U TEKUĆOJ GODINI								
4.3.1.1. TUZEMNI DOHODAK								
R. br.	DOHODAK/ GUBITAK POJEDINCA	UMANJENJA DOHOTKA /UVIČANJE GUBITKA POJEDINCA (ukupno, pod 4.3.5.stup.3)	ZAJEDNIČKI DOHODAK		GUBITAK (- 0)	DOHODAK (- ili = 0)	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ	
			OIB nositelja zajedničke djelatnosti	IZNOS DOHOTKA/ GUBITKA			TUZEMNI	INOZEMNI
1	2	3	4	5	6 (2-3+5)	7 (2-3+5)	8	9
1.								
2.								
3.								
4.3.1.2. INOZEMNI DOHODAK								
R. br.	DRŽAVA IZVORA							
1.								
2.								
3.								
UKUPNO 4.3.1.								
4.3.2. UMANJENJE ZA PRENESENI GUBITAK (4.3.6. stup. 4)								
4.3.3. UKUPNO DOHODAK (4.3.1. stup. 7. - 4.3.2.), UPLAĆENI POREZ I PRIREZ								
4.3.4. PREDUJAM POREZA NA DOHODAK ZA SLJEDEĆE POREZNO RAZDOBLJE ¹								
4.3.5. UMANJENJA DOHOTKA POJEDINCA								
R. br.	UMANJENJE DOHOTKA ZA					IZNOS		
1	2					3		
1.	PLAĆE NOVOZAPOSLJENIH OSOBA							
2.	DRŽAVNA POTPORA MALE VRIJEDNOSTI ZA IZVOĐENJE PRAKTIČNE NASTAVE I VJEŽBE NAUKOVANJA U SUSTAVU VEZANIH OBRTA							
3.	DRŽAVNE POTPORE ZA OBRAZOVANJE I IZOBRAZBU							
4.	IZDATKE ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA							
UKUPNO 4.3.5.								
4.3.6. GUBITAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI ZA PRIJENOS								
R. br.	GODINA	IZNOS PRENESENOG GUBITKA	UMANJENJE GUBITKA U TEKUĆOJ GODINI	IZNOS GUBITKA U TEKUĆOJ GODINI (POD 4.3.1. STUP. 6)	GUBITAK ZA PRIJENOS			
1	2	3	4	5	6 ((3-4) ili (3+5))			
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
4.3.7. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OSTVAREN NA POTPOMOŠNUTIM PODRUČJIMA I PODRUČJU GRADA VUKOVARA ZA KOJI SU PROPISANE OLAKŠICE								
R. br.	POTPOMOŠNUTA PODRUČJA I PODRUČJE GRADA VUKOVARA				IZNOS DOHOTKA	UDIO (4.3.7. stup.3. / sveukupni dohodak pod 5.) u %		
1	2				3	4		
1.	I. SKUPINA							
2.	GRAD VUKOVAR							

9. UTVRĐIVANJE POREZA I PRIREZA ZA _____ GODINU				
9.1. IZNOS DIJELA OSOBNOG ODBITKA ZA POREZNOG OBVEZNIKA I UZDRŽAVANE ČLANOVE				
MJESEC	IZNOS OSNOVNOG OSOBNOG ODBITKA	UKUPAN KOEFICIENT UVEĆANJA OSNOVNOG OSOBNOG ODBITKA	IZNOS UVEĆANJA OSNOVNOG OSOBNOG ODBITKA	UKUPAN MJESEČNI IZNOS OSOBNOG ODBITKA
I	2 (3.800,00)	3	4 (st. 3*2.500,00)	5 (st. 2+ st. 4)
I				
II				
III				
IV				
V				
VI				
VII				
VIII				
IX				
X				
XI				
XII				
UKUPNO 9.1.				
9.2. IZNOS DIJELA OSOBNOG ODBITKA ZA PLAĆENE DOPRINOSE ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE U TUZEMSTVU I DANA DAROVANJA (pod 3.3.)				
9.3. UKUPNO GODIŠNJI OSOBNI ODBITAK (9.1. + 9.2.)				
9.4. UTVRĐIVANJE GODIŠNJE POREZNE OSNOVICE				
9.4.1. SVEUKUPNI GODIŠNJI DOHODAK (pod 5.)				
9.4.2. UKUPNI GODIŠNJI OSOBNI ODBITAK (pod 9.3.) - ili = 9.4.1.				
9.4.3. GODIŠNJA POREZNA OSNOVICA (9.4.1. - 9.4.2.)				
9.5. UTVRĐIVANJE GODIŠNJEG POREZA I PRIREZA				
9.5.1. GODIŠNJA POREZNA OSNOVICA (9.4.3.)				
9.5.2. DIO POREZNE OSNOVICE DO 210.000,00 kn ZA PRIMJENU STOPE 24%				
9.5.3. UVEĆANJE POREZNE OSNOVICE IZ 9.5.2. ZA IZNOS DO 12.500, 00 ¹				
9.5.4. DIO POREZNE OSNOVICE ZA PRIMJENU STOPE 36% (9.5.1. - 9.5.2. - 9.5.3.)				
9.5.5. GODIŠNJI POREZ PO STOPI 24% ((9.5.2. + 9.5.3.) * 24%)				
9.5.6. GODIŠNJI POREZ PO STOPI 36% (9.5.4. * 36%)				
9.5.7. UKUPNI GODIŠNJI POREZ (9.5.5. + 9.5.6.)				

9.5.8. GODIŠNJI PRIREZ (9.5.7. * stopa priznata)	
9.5.9. GODIŠNJA OBEVA POREZA I PRIREZA (9.5.7. + 9.5.8.)	
9.5.10. PROSJEČNA POREZNA STOPA (9.5.9./5.*100)	

9.6. UTVRĐIVANJE RAZLIKE POREZA I PRIREZA	
9.6.1. UMANJENJE POREZA I PRIREZA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI NA PODRUČJU GRADA VUKOVARA ¹	
9.6.2. UMANJENJE POREZA I PRIREZA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI NA POTPOMOŽNUTOM PODRUČJU PRVE SKUPINE ²	
9.6.3. UKUPNO UMANJENJE POREZA I PRIREZA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI (9.6.1.+9.6.2.)	
9.6.4. UMANJENJE ZA OLAKŠICU HRVT ³	
9.6.5. GODIŠNJA OBEVA POREZA I PRIREZA (9.5.9. - 9.6.3. - 9.6.4.)	
9.6.6. UPLAĆENI PREDUJAM POREZA I PRIREZA U TUZEMSTVU (pod 5.)	
9.6.7. UPLAĆENI PREDUJAM PO OSNOVI MIROVINE IZ ČL. 46. ST. 2. ZAKONA (iznos pod 4.1.5. st. 6.)	
9.6.8. UPLAĆENI PREDUJAM NA PI IZ ČL. 46. ST. 2. ZAKONA (iznos pod 4.1.2. st. 6.)	
9.6.9. UPLAĆENI POREZ U INOZEMSTVU (pod 5.)	
9.6.10. UPLAĆENI POREZ U INOZEMSTVU KOJI SE MOŽE ODBITI (= ili - 9.6.9.)	
9.6.11. UKUPNO UPLAĆENI POREZ I PRIREZ (9.6.6.+9.6.7.+9.6.8.+9.6.10.)	
9.6.12. RAZLIKA POREZA I PRIREZA ZA UPLATU (9.6.5. - 9.6.11.)	
9.6.13. RAZLIKA POREZA I PRIREZA ZA POVRAT (9.6.11. - 9.6.5.)	

9.7. UTVRĐIVANJE PREDUJMA POREZA NA DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI ZA SLJEDEĆE POREZNO RAZDOBLJE	
9.7.1. UDIO DOHOTKA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI U SVEUKUPNOM DOHOTKU (4.3.3. stupac 7 / svukupni dohodak pod 5.) u postotku	
9.7.2. PREDUJAM POREZA NA DOHODAK (9.6.7. * 9.7.1. / broj mjeseci obavljanja djelatnosti)	

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, https://www.porezna-uprava.hr/HR_obrasci/, 24.03.2017.

5. Porez na promet nekretnina

Zakonom o porezu na promet nekretnina (Narodne novine broj: 69/97, 26/00, 127/00, 153/02, 22/11, 143/14) propisana je obveza plaćanja poreza na promet nekretnina kod stjecanja nekretnina. Prema odredbama navedenog Zakona kod svakog stjecanja nekretnina, stjecatelj plaća porez na promet nekretnina po stopi od 5% na tržišnu vrijednost nekretnine. Od obveze plaćanja ovoga poreza izuzeti su građani koji kupnjom prve nekretnine rješavaju vlastito stambeno pitanje. Stoga pod uvjetom da se dokaže ispunjenje uvjeta propisanih Zakonom, građani se oslobađaju od plaćanja poreza na promet nekretnina.

Međutim, od 1. siječnja 2015. određeni prometi nekretnina podliježu oporezivanju PDV-om te se u cijelosti izuzimaju od oporezivanja porezom na promet nekretnina. Kao posljedica primjene takve odredbe proizlazi da građani koji kupuju nekretninu kojom rješavaju vlastito stambeno pitanje, a koja podliježe obračunu PDV ne mogu ostvariti pravo na oslobođenje od plaćanja poreza. Praktična primjena dovodi do toga da se oslobođenje od plaćanja poreza može ostvariti ovisno o vrsti nekretnine koja se stječe, a što navedenu zakonsku odredbu dovodi pred ocjenu ustavnosti.

Polazeći od navedenog sustava, donijet je novi Zakon o porezu na promet nekretnina koji u bitnome s primjenom od 1. siječnja 2017. donosi sljedeće promjene:²¹

a) promjena porezne stope

Porezna stopa poreza na promet nekretnina smanjuje se s 5% na 4% uz ukidanje prava na oslobođenje od plaćanja poreza na promet nekretnina za građane koji kupnjom nekretnine rješavaju vlastito stambeno pitanje.

b) provedba postupka po službenoj dužnosti

Tijekom 2016. godine Porezna uprava radi provedbe Zakona o procjeni vrijednosti nekretnina (Narodne novine broj 78/15) zamjenjuje isprave o stjecanju nekretnina od javnih bilježnika uspostavljenim sustavom elektroničke razmjene podataka. S obzirom na razmjenu podataka između Porezne uprave i javnih bilježnika, ukida se obveza prijave prometa od strane poreznih obveznika te će se porez na promet nekretnina utvrđivati po službenoj dužnosti. Obveza prijave porezne obveze od strane samih poreznih obveznika ostaje samo kao

²¹ Z. Zrinušić i M. Vuraić-Kudeljan, Porezna reforma, Porezni vjesnik broj 12/2016

izuzetak, ukoliko pri izradi isprave o stjecanju ista nije prošla kroz sustav javnih bilježnika ili kroz sud. Ujedno žalba izjavljena na rješenja o porezu ne odgađa izvršenje rješenja.

c) pripadnost prihoda od poreza na promet nekretnina

Prihod od poreza na promet nekretnina u cijelosti se prepušta jedinicama lokalne samouprave.

d) ostale promjene

U pogledu ostvarivanja prava na oslobođenje od plaćanja poreza na promet nekretnina kod unosa nekretnina u trgovačko društvo više se ne zahtijeva da se unos nekretnina mora izvršiti u temeljni kapital. U potpunosti se propisuje oslobođenje od plaćanja poreza na promet nekretnina kada porezni obveznici rješavaju svoje imovinsko-pravne odnose razvrgnućem suvlasništva ili diobom zajedničkog vlasništva, neovisno o omjerima prije i nakon razvrgnuća suvlasništva ili diobe zajedničkog vlasništva. Propisuje se oslobođenje od plaćanja poreza na promet nekretnina iste skupine poreznih obveznika i kod ugovora o dosmrtnom uzdržavanju kao i kod ugovora o doživotnom uzdržavanju.

Porez na promet nekretnina do sada je pripadao skupini zajedničkih poreza. Zajednički porezi dijelom pripadaju državnom proračunu, a dijelom proračunu županija i gradova/općina ili samo proračunu gradova/općina. Međutim prihod od poreza na promet nekretnina u cijelosti postaje prihod jedinice lokalne samouprave na području koje se nekretnina nalazi.

5.1. Promjene u oporezivanju prometa nekretnina od 01.01.2017.

Novim Zakonom o porezu na promet nekretnina koji je objavljen u Narodnim novinama broj 115/16), a stupio je na snagu 01. siječnja 2017. godine u bitnome se ne mijenja suština oporezivanja jer i dalje se oporezuje svako stjecanje nekretnine u Republici Hrvatskoj bez obzira stječe li se nekretnina uz naplatu ili bez naplate i bez obzira na to kako su stranke nazvale ugovor ili neki drugi pravni posao. Također je bitno napomenuti da se ne mijenja predmet oporezivanja i porezni obveznik. Člankom 12. navedenoga Zakona uređena je stopa plaćanja poreza na promet nekretnina koja je smanjena sa 5% na 4%. Naime, isto predstavlja kompenzacijsku mjeru, ali svim poreznim obveznicima s obzirom na to da novi Zakon

također ukida oslobođenje od plaćanja poreza na promet nekretnina za kupnju nekretnine radi rješavanja stambenog pitanja.²²

Međutim oslobođenja se i dalje dijela na opća oslobođenja, oslobođenja pri unosu nekretnina u trgovačka društva te na oslobođenja od plaćanja poreza pri nasljeđivanju, darovanju i drugom stjecanju bez naknade.

Člancima 18. i 19. Zakona²³ propisana je obveza javnih bilježnika da po ovjeri potpisa na ispravama o stjecanju odnosno o prodaji ili drugom načinu otuđenja nekretnine dostave jedan primjerak isprave ispostavi Porezne uprave i to elektroničkim putem te se takvom dostavom smatra da je izvršena prijava prometa nekretnina. Naime, istu takvu obvezu imaju i sudovi i druga javno pravna tijela kada u okviru svoje nadležnosti donesu odluku o raspolaganju nekretninama.

Bitno je napomenuti da ovakav način dostave isprava ne znači da su javni bilježnici ili sudovi prijavili promet nekretnina umjesto poreznih obveznika nego se sam čin dostave isprava smatra prijavom prometa nekretnina.

5.2. Aktualna razmatranja oporezivanja nekretnina

Počev od 1.1.2015. promet nekretnina u cijelosti podliježe ili oporezivanju porezom na promet nekretnina ili porezom na dodanu vrijednost, a što se nije promijenilo novim zakonskim propisima. Način oporezivanja ovisi o dva ključna kriterija koji određuju način oporezivanja nekretnina, a to su :

- 1.** porezni status osobe – isporučitelja nekretnine; ovisno o tome je li isporučitelj porezni obveznik upisan u registar obveznika poreza na dodanu vrijednost te
- 2.** vrsta nekretnine koja je u prometu.

Da bi se ispravno utvrdio način oporezivanja prometa nekretnina potrebno je utvrditi tko je isporučitelj nekretnine. Kada je isporučitelj (prodavatelj ili otuđitelj) nekretnine osoba koja nije osoba upisana u registar obveznika poreza na dodanu vrijednost, bez obzira koja je nekretnina u prometu plaća se porez na promet nekretnina.

²² Z. Zrinušić i M. Vuraić-Kudeljan, Porezna reforma, Porezni vjesnik broj 12/2016

²³ Zakon o porezu na promet nekretnina (Narodne novine broj: 115/16)

Međutim ako je isporučitelj (prodavatelj ili otuđitelj) nekretnine osoba koja je upisana u registar obveznika poreza na dodanu vrijednost oporezivanje prometa nekretnina porezom na dodanu vrijednost ili porezom na promet nekretnina ovisit će o nekretnini koja je u prometu.

Ako porezni obveznik upisan u registar obveznika poreza na dodanu vrijednost isporučuje građevinsko zemljište i/ili izgrađenu nekretninu koja nije korištena ili kod koje od početka korištenja do isporuke nije prošlo više od dvije godine, na isporuku nekretnine zaračunat će PDV. Važno je napomenuti da se PDV zaračunava na cijeli iznos nekretnine uključujući i zemljište na kojem se nekretnina nalazi. Iako dolazi do oporezivanja nekretnina PDV-om u cijelosti, isporučitelji ovih nekretnina prijavit će isporuku nekretnina kroz obrazac Prijava poreza na promet nekretnina uz to što je isporuku obavezan iskazati i u prijavi poreza na dodanu vrijednost (Obrazac PDV). U tom dijelu obrazac Prijave poreza na promet nekretnina sadržajno će se prilagoditi kako bi služio i za praćenje ostvarenih prometa nekretnina koje podliježu obvezi PDV-a.

Ako obveznik poreza na dodanu vrijednost isporučuje nekretnine, različite od onih navedenih u prethodnom stavku, u smislu propisa o PDV radi se o oslobođenoj isporuci te će stjecatelj na cijelu vrijednost nekretnine platiti porez na promet nekretnina. Međutim novosti u ovom dijelu Zakon o PDV-u su to što dozvoljava primjenu iznimke na način da omogućuje optiranje glede oporezivanja.

Optiranje u oporezivanju podrazumijeva da isporučitelj nekretnine koji je upisan u registar obveznika PDV-a pri isporuci nekretnine oslobođene plaćanja PDV-a može optirati za oporezivanje PDV-om pod uvjetom da je stjecatelj nekretnine porezni obveznik koji ima pravo na odbitak pretporeza po osnovi isporuke na koju se pravo izbora za oporezivanje želi primijeniti. O izboru optiranja u oporezivanju izvještava se nadležna ispostava Porezne uprave i to u trenutku isporuke predmetne nekretnine.

Tablica 5. Prikaz prometa nekretnina i porezne obveze

Prikaz prometa nekretnina i porezne obveze kada prodavatelj je / nije obveznik PDV-a.	
TEMELJNA PITANJA	Tko je prodavatelj
	Nekretnina / do ili više od 2 godine
OBVEZNIK PDV-a do 2 godine	PDV 25 %
OBVEZNIK PDV-a više od 2 godine	oslobođeno PDV-a – IZBOR
NIJE OBVEZNIK PDV-a	oporezivo PPN

Slika 2. Prijava prometa nekretnina

STJECATELJ NEKRETNINE OIB _____ DRŽAVLJANSTVO / DRŽAVA SJEDIŠTA _____ OSOBNO IME / NAZIV _____ ADRESA _____	Datum primitka _____ Potpis i pečat _____ Broj telefona _____ e-mail adresa _____
--	--

PRIJAVA PROMETA NEKRETNINA

I. Porezni obveznik

1.1. poreza na promet nekretnina 1.2. poreza na dodanu vrijednost 1.2.1. optiranje

II. Podaci o prometu i vrsti prometa nekretnine

2.1. Datum sklapanja ugovora/pravomoćnosti sudske odluke/pravomoćnosti rješenja ministra pravosuđa _____

2.1.1. Datum isporuke nekretnine¹ _____

2.2. Vrsta prometa nekretnina:

2.2.1. temeljem sklopljenog ugovora:

kupoprodaja doživotno uzdržavanje

darovanje datum smrti primatelja uzdržavanja _____

zamjena ortaštvo

razvrgnuće suvl zajednice ili dioba dioba bračne stečevine

dosmrtno uzdržavanje ostali ugovori (unos nekretnine u trgovačko društvo, ustupanje grobnog mjesta i dr...)²

2.2.2. temeljem pravomoćne odluke:

nasljeđivanje

sudska odluka

sudska odluka - dosjelost

sudska odluka - odobrenje upisa

2.2.3. posebni načini stjecanja:

stečajni postupak

ovršni postupak

izvlaštenje

suglasnost ministra pravosuđa

2.2.4. ostali načini stjecanja _____

III. Podaci o zakonskom zastupniku **IV. Podaci o opunomoćeniku**

OIB _____ OIB _____ opseg punomoći³

osobno ime/naziv _____ osobno ime/naziv _____ 1 2

V. Podaci o otuditelju-ima/isporučitelju-ima

OIB	Osobno ime / naziv	Srodstvo	Podaci o stjecanju nekretnine koja se otuđuje / isporučuje		
			Način stjecanja ⁴	Datum	Cijena stjecanja/izgradnje

VI. Podaci o nekretnini koja se stječe

6.1. vrijednost nekretnine iz isprave _____ kn 6.5. ukupna površina nekretnine _____ m²

6.2. iznos preuzetog duga _____ kn 6.5.1. površina nekretnine koja je u prometu _____ m²

6.3. opis duga _____ 6.5.2. porezni obveznik stječe nekretninu u visini udjela _____ / _____

6.4. opterećenost nekretnine (uživanje, zaštićeni najmoćnik) da ne 6.6. nekretnina na području posebne državne skrbi da ne

6.7. katastarska općina _____ 6.9. zk.ul. _____ 6.11. br.podul. _____

6.8. k.č.br. _____ 6.10. KPU 6.12. etaža _____

6.13. Adresa nekretnine (naselje, ulica i kućni broj) _____

Namjena zemljišta:

6.14. poljoprivredno zemljište 6.15. građevinsko zemljište

6.14.1. vrsta uporabe⁵ 6.15.1. namjena građevinskog zemljišta⁶ da ne

6.16. šuma ili šumsko zemljište 6.15.2. građevinska dozvola⁷ da ne

6.17. prirodno neplodno zemljište⁸

Tip izgrađene nekretnine:

6.18. stan / apartman 6.19. stambeni objekt (kuća)

6.20. za povremeni boravak⁹ 6.21. parkiralište

6.22. parkirno-garažno mjesto (PGM) 6.23. garaža

6.24. poslovni prostor 6.25. gospodarske zgrade¹⁰

6.26. ruševine

6.27. posebne nekretnine¹¹ _____

6.28. nekretnine različitih namjena (npr.:kuća, dvorište i poljo. z.)¹² _____

6.29. oprema i uređaj grobnog mjesta naziv groblja _____

6.30. ostalo _____

Obilježja zemljišta	
6.31. Nagib terena ☐ ravno ☐ kosina ☐ klizište ☐ nepravilno	6.32. Infrastruktura ☐ struja ☐ voda ☐ plin ☐ kanalizacija ☐ bez infrastrukture

Obilježja izgrađene nekretnine			
6.33. Dovršenost ☐ roh bau ☐ dovršen	6.34. Starje (opremljenost) ☐ s dodatnim sadržajem ☐ dobro ☐ za adaptaciju	6.35. Infrastruktura ☐ struja ☐ voda ☐ plin ☐ kanalizacija ☐ bez infrastrukture	6.36. Način grijanja ☐ lokalno ☐ etažno ☐ centralno (toplana) ☐ daljinski izvor (toplana) ☐ bez izvora topline
6.37. Katnost kat / katova	6.38. Dizalo ☐ da ☐ ne	6.39. Druga obilježja broj soba ☐ balkon/terasa/loda ☐ da ☐ ne ☐ tavan ☐ suteran	
			6.40. Energ. raz.

6.41. Godina izgradnje 6.42. Godina adaptacije 6.43. Datum prvog nastanjenja/korištenja¹³

6.44. Prva isporuka¹⁴ 6.45. Rekonstruirana građevina¹⁵

VII. Podaci o izvorima sredstava za stjecanje nekretnine

izvor sredstva	iznos	izvor sredstva	iznos
1. nesamostalni rad (plaća, mirovina)		7. darovi	
2. od samostalne djelatnosti		8. krediti	
3. imovina i imovinska prava		9. otuđenja nekretnina	
4. kapital - udjeli u dobiti		10. rad u inozemstvu	
5. osiguranja		11. ostalo	
6. nasljedstva		ukupno (1-11):	

VIII. Svrha stjecanja nekretnine

- za privatne potrebe za poslovne potrebe za privatne i poslovne potrebe za daljnju prodaju

IX. Podaci o posredniku u prometu nekretnina (agencije za posredovanje u prometu nekretnina)

X. Napomene obveznika podnošenja prijave

XI. Popis priloženih isprava

Za istinitost i točnost podataka iznijetih u Prijavi prometa nekretnina odgovaram pod materijalnom i kaznenom odgovornošću.

potpis obveznika podnošenja prijave

UPUTE ZA POPUNJAVANJE PRIJAVE NAPOMENA: u obrascu Prijave obavezno je popunjavanje svih polja

- Datum isporuke, popunjava porezni obveznik koji stječe nekretninu od obveznika poreza na dodanu vrijednost. Datum kada je nekretnina predana na raspolaganje poreznom obvezniku.
- Navodi se naziv isprave temeljem koje je nastao oporezni promet. Primjerice: • Ugovor o pravu građenja • Unos u temeljni kapital ili osnivački ulog • Ugovor o statusnoj promjeni trgovačkog društva • Zemljišno – knjižni ispravnici postupak • Ugovor o ustupanju nekretnine • Predugovor • Ugovor o ustupanju grobnog mjesta
- Zaokružiti jednu od oznaka: 1 - opća (punomoć je dana za sve radnje u postupku što uključuje i mogućnost predaje prijave); 2 - specijalna (punomoć je dana za točno određenu radnju, u konkretnom slučaju punomoć mora biti dana samo za podnošenje prijave).
- Navesti naziv isprave o stjecanju ili vlastitu izgradnju
- Upisuje se jedna od oznaka vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta: 1-nerazvrstano poljoprivredno zemljište, 2-oranica, 3-oranica-staklenik, 4-oranica-plastenik, 5-vrt, 6-vrt-staklenik, 7-vrt-plastenik, 8-voćnjak, 9-voćnjak-rasadnik, 10-maslinik, 11-maslinik-rasadnik, 12-vinograd, 13-vinograd-rasadnik, 14-livada, 15-pašnjak, 16-trstik, 17-ribnjak, 18-močvara.
- Unosi se oznaka jedne od sljedećih namjena: 1 - građevinsko zemljište stambene namjene, 2 - građevinsko zemljište gospodarske namjene, 3 - građevinsko zemljište sportsko-rekreativne namjene, 4 - infrastrukturna (npr. koridori prometnica i sl.) i 5 - građevinsko zemljište ostalih namjena
- Označava se ako je izdan bilo koji pravomoćni akt kojima se dozvoljava građenje. Osim građevinske dozvole to su i lokacijska dozvola, rješenje o gradnji, potvrda glavnog projekta i slično
- Unosi se oznaka ako se radi o jednoj od sljedećih vrsta nekretnina: • nepodno zemljište, • stjenjak, • kamenjar, • golet, • gromača, • pijesak, • klizište, • vododerina, • sprud, • stjenovita obala, • šljunčana obala, • pješčana obala.
- Unosi se oznaka ako se radi o jednoj od sljedećih vrsta nekretnina: • kuća za odmor • voćarska kuća • seljački stan • ribarska kuća • planinska kuća
- Unosi se oznaka ako se radi o jednoj od sljedećih vrsta nekretnina: • hidrocentrala • termocentrala • toplana • trafostanica • pumpna stanica • hala • otvorena hala • hangar • spremnik • skladište • silos • staklenik • toranj.
- Posebnom nekretninom osobito se smatra nekretnina specifičnih obilježja zbog kojih se, u pravilu, ne može koristiti usporedna metoda procjene vrijednosti nekretnine. Unosi se oznaka jedne od sljedećih podvrsta: 1 - proizvodne zgrade/kompleksi, 2 - trgovačke zgrade/kompleksi, 3 - poslovne zgrade, 4 -ugostiteljsko-turističke zgrade, 5 - infrastrukturne zgrade i građevine i 6 - druge posebne nekretnine.
- Nekretninama različite namjene smatra se više nekretnina koje se prema namjeni međusobno razlikuju. Primjerice, stječe se stan i parkiralište ili garaža ili stječe se kuća i dvorište i gospodarska zgrada. Ako se radi o stjecanju jedne nekretnine iz kategorije zemljišta i jedne nekretnine iz kategorije izgrađenih nekretnina obavezno se ispunjavaju podaci o obilježjima.
- 13, 14. i 15. Unosi isključivo isporučitelj nekretnine na koju je obračunat porez na dodanu vrijednost

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, https://www.porezna-uprava.hr/HR_obraci/, 24.03.2017.

6. Porez na dobit

Porez na dobit pripada skupini državnih poreza kao i porez po tonaži broda, porez na dodanu vrijednost te trošarine i posebni porezi. U poreznom sustavu RH od 2001. godine primjenjuje se jedinstvena porezna stopa poreza na dobit od 20%. Prosjek stope poreza na dobit u EU28 je 21,7%, što naizgled čini da je porezna stopa u Republici Hrvatskoj niža od prosjeka EU28. Ukoliko se uspoređuju porezne stope s državama u okruženju tada je sasvim razvidno da su stope poreza na dobit u okruženju znatno niže i kreću se u visini oko 10% do 15%.²⁴

Sustav poreza na dobit temelji se na primjeni jedne stope poreza na dobit od 20% uz primjenu najznačajnije olakšice reinvestirane dobiti. Porezna olakšica za reinvestiranu dobit uvedena je u porezni sustav 2012. godine s ciljem poticanja investicija i razvoja društva. Počevši od prijave poreza na dobit za 2012. godinu obveznici poreza na dobit, koji dobit nisu ostvarivali iz bankarskog i financijskog nebankarskog sektora mogu koristiti poreznu olakšicu za reinvestiranu dobit. Korištenje olakšice podrazumijeva da se dio ili cijela dobit poreznog razdoblja unosi u temeljni kapital te na taj način dobit ostaje trajno na raspolaganju društvu za razvoj i investiranje te se kao takva izuzima od oporezivanja.²⁵

Međutim razdoblje korištenja predmetne olakšice reinvestirane dobiti ukazalo je na:

1. upitnu ustavnost olakšice - s obzirom da olakšicu mogu koristiti samo društva kapitala te s obzirom da su izrijekom zakonske norme određena društva isključena iz mogućnosti korištenja navedene olakšice;
2. činjenicu da olakšicu koristi mali broj obveznika koji u značajnoj mjeri umanjuju ukupne prihode od poreza na dobit - olakšicu koristi u prosjeku manje od 2% obveznika koji su umanjili obvezu poreza na dobit do 20% i
3. brojne nejasnoće u primjeni - ograničavanjem odnosno dodatnim uvjetovanjem korištenja olakšice za 2015. godinu u praksi se postavilo niz zahtjeva za tumačenjem zakonske norme.

²⁴ Z. Zrinušić i M. Vuraić-Kudeljan, Porezna reforma, Porezni vjesnik broj 12/2016

²⁵ Z. Zrinušić i M. Vuraić-Kudeljan, Porezna reforma, Porezni vjesnik broj 12/2016

Tablica 6. Prihodi od poreza na dobit po godinama

Pregled iznosa prihoda od poreza na dobit ostvarenih u razdoblju od 2012. do 2015. godine	
Godina	Iznos prihoda (iznosi u tisućama kuna)
2012.	7.697.342
2013.	6.365.443
2014.	5.657.765
2015.	6.240.339

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, <http://intranet.porezna-uprava.hr/>, 22.02.2017.

Polazeći od navedenog sustava, donijet je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit koji u bitnome s primjenom od 1. siječnja 2017. donosi sljedeće promjene:²⁶

a) promjena porezne stope

Stopa poreza na dobit smanjuje se s 20% na 18%. Istovremeno se uvodi stopa poreza na dobit od 12% za porezne obveznike koji ostvaruju godišnje prihode do 3.000.000,00 kuna.

b) promjena u poreznim olakšicama

Ukida se porezna olakšica za reinvestiranu dobit radi uočenih problema u korištenju olakšice. Istovremeno se ukida i porezna olakšica za potpomognuta područja razvrstana u II. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju. Porezna olakšica za potpomognuta područja razvrstana u I. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju zadržava se kao umanjena stopa za 50%, dok se u cijelosti zadržavaju olakšice za Grad Vukovar.

c) prijelazne odredbe u primjeni stopa i olakšica

Promjene u visini porezne stope te mogućnost korištenja poreznih olakšica, primjenjuju se za prijavu poreza na dobit za 2017. godinu (koja se podnosi u 2018. godini). Kako bi se porezno rasterećenje osjetilo već u 2017. godini, propisano je da se predumovi koji se plaćaju tijekom 2017. godine izračunavaju primjenom novih poreznih stopa. Prijave poreza na dobit koje će se u 2017. godini podnositi za porezno razdoblje 2016. godine obračunavat će se po stopi od 20% uz priznavanje olakšice za reinvestiranu dobit.

²⁶ Z. Zrinušić i M. Vuraić-Kudeljan, Porezna reforma, Porezni vjesnik broj 12/2016

d) mogućnost izbora porezne osnovice

Kako bi se olakšala obveza utvrđivanja poreza na dobit za neprofitne osobe koje u obavljanju svoje primarne zadaće ponekad ulaze u pružanje gospodarskih djelatnosti propisana je mogućnost da se tim osobama obveza poreza na dobit za tu djelatnost utvrdi u paušalnom iznosu. Nadalje, za male porezne obveznike koji ostvaruju godišnje prihode do 3.000.000,00 kuna propisana je mogućnost utvrđivanja porezne osnovice poreza na dobit prema novčanom načelu. Stoga porezni obveznici koji su po istom kriteriju već glede obračuna poreza na dodanu vrijednost izabrali plaćanje poreza na dodanu vrijednost prema naplaćenju realizaciji mogu po istom načelu izabrati i obvezu plaćanja poreza na dobit.

e) promjene u mogućnosti otpisa potraživanja

Za kreditne institucije kao provedba mjere iz Nacionalnog programa reformi za 2016. predviđena je jednokratna mjera otpisa teško naplativih i nenaplativih potraživanja postojećih na dan 31. prosinca 2015. u 2017. godini, a koja bi potaknula kreditne institucije da izvrše otpise potraživanja od dužnika. Propisane su i izmjene u načinu priznavanja rashoda s osnove otpisa nenaplaćenih potraživanja za isporučena dobra i obavljene usluge za sve porezne obveznike ako je riječ od dugovima male vrijednosti te u slučajevima kada se može dokazati da bi poduzimanje naplate bilo nerazmjerno postignutim rezultatima.

f) ostale promjene

Izjednačavaju se iznosi porezno nepriznatih rashoda s osnove reprezentacije i troškova osobnih automobila te se utvrđuju u iznosu od 50% s primjenom za osobne automobile od 1. siječnja 2018. godine; uvodi se mogućnost sklapanja prethodnih sporazuma o transfernim cijenama.

Porezni obveznik poreza na dobit je ²⁷

1. Trgovačko društvo i druga pravna i fizička osoba rezident RH koja gospodarsku djelatnost obavlja samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, dohotka ili prihoda ili drugih gospodarskih procjenjivih koristi,
2. Tuzemna poslovna jedinica inozemnog poduzetnika (nerezidenta),

²⁷ Zakon o porezu na dobit (Narodne novine broj: 177/04 - 115/16), članak 2.

3. Fizička osoba koja ostvaruje dohodak prema propisima o oporezivanju dohotka ako izjavi da će plaćati porez na dobit umjesto poreza na dohodak,
4. Fizička osoba koja ostvaruje dohodak od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti ako je u prethodnom poreznom razdoblju ostvarila ukupni primitak veći od 3.000.000,00 kuna, ili ako ispunjava dva od sljedeća tri uvjeta:
- a) u prethodnom poreznom razdoblju ostvario je dohodak veći od 400.000,00 kuna,
 - b) ima dugotrajnu imovinu u vrijednosti većoj od 2.000.000,00 kuna,
 - c) u prethodnom poreznom razdoblju prosječno zapošljava više od 15 radnika,
5. Iznimno, tijela državne uprave, tijela područne (regionalne) samouprave, tijela lokalne samouprave, Hrvatska narodna banka, državne ustanove, ustanove jedinica područne (regionalne) samouprave, ustanove jedinica lokalne samouprave, državni zavodi, vjerske zajednice, političke stranke, sindikati, komore, udruge, umjetničke udruge, dobrovoljna vatrogasna društva, zajednice tehničke kulture, turističke zajednice, sportski klubovi, sportska društva i savezi, zaklade i fundacije ako obavljaju gospodarstvenu djelatnost, a neoporezivanje te djelatnosti bi dovelo do stjecanja neopravdanih povlastica na tržištu,

6.1. Porezna osnovica poreza na dobit

Porezna osnovica poreza na dobit je dobit što se utvrđuje prema računovodstvenim propisima kao razlika prihoda i rashoda prije obračuna poreza na dobit, a koja je uvećana i umanjena prema odredbama Zakona o porezu na dobit.²⁸

Porezni obveznik rezident: porezna osnovica je dobit što je ostvarena u tuzemstvu i inozemstvu

Porezni obveznik nerezident: porezna osnovica je dobit što je ostvarena u tuzemstvu, a utvrđuje se prema odredbama Zakona o porezu na dobit.

**POREZNA OSNOVICA POREZA NA DOBIT
UKUPNI PRIHOD – UKUPNI RASHOD = DOBIT ili GUBITAK**

²⁸ Zakon o porezu na dobit (Narodne novine broj: 177/04 - 115/16), članak 5.

6.2. Novine kod oporezivanja porezom na dobit

Obzirom da je prema preporuci Vijeća Europske unije Nacionalni program reformi 2016. navodi kako je nužno povećati sposobnost financijskog sektora da pridonese pokretanju oporavka gospodarstva zbog izazova u području loših velikih kredita poduzećima i građanima, posebice stambenih kredita došlo je do potrebe u promjeni načina oporezivanja porezom na dobit. Naime, cilj je prije svega smanjiti porezno opterećenje poduzetnika kako bi im se olakšalo poslovanje uz istovremeno otvaranje mogućnosti zapošljavanja.

- Porez na dobit plaća se po stopi 20% na utvrđenu poreznu osnovicu još za 2016. godinu
- Za razdoblja koja počinju teći od 1.1.2017. smanjenje osnovne porezne stope sa 20% na 18%, a za porezne obveznike koji ostvaruju godišnje prihode do 3.000.000,00 kuna na 12%
- Predujem poreza na dobit za 2017. godinu prema prijavi poreza na dobit za 2016. utvrditi primjenom nižih poreznih stopa: 18% ili 12%

Osim općenitog smanjenja stope poreza na dobit Prijedlog izmjena Zakona o porezu na dobit, koji se primjenjuje od 1. siječnja 2017. godine, sadržava i mnogo drugih novosti.

Najznačajnija promjena se odnosi na opću stopu poreza na dobit koja se snižava s dosadašnjih 20% na 18%. Riječ je nominalnoj stopi, a efektivna stopa za većinu je poreznih obveznika niža zbog primjene propisanih olakšica koje umanjuju poreznu osnovicu. Uvodi se i snižena stopa od 12% kojom će se oporezivati dobit obveznika s godišnjim prihodom do 3.000.000,00 kuna.

Koliku će stopu porezni obveznik primijeniti, ovisi o prihodima godine za koju izračunava poreznu obvezu. Mjesečni predumovi utvrđivat će se na temelju podataka o poreznoj obvezi iskazanoj u zadnjoj godišnjoj prijavi. Iznimno, pri plaćanju predumova tijekom 2017. poreznim obveznicima obveza iskazana za 2016. umanjit će se razmjerno sniženim stopama poreza. Zadržava se pravo poreznog obveznika da tijekom godine od

poreznog tijela zatraži smanjenje visine mjesečnih predujmova uz predočenje odgovarajućih dokaza.²⁹

6.2.1. Novčano načelo

Prvi se put u Hrvatskoj uvodi mogućnost utvrđivanja obveze poreza na dobit prema novčanom načelu umjesto obračunavanja prema načelu nastanka poslovnog događaja.

Obveznici poreza na dobit kojima je prihod u prethodnoj godini iznosio do 3.000.000,00 kuna i koji PDV obračunavaju i plaćaju prema naplaćenim naknadama mogu zatražiti da se na njih i pri utvrđivanju poreza na dobit primjenjuje novčano načelo.

Subjekti koji nisu obveznici PDV-a jer obavljaju promete oslobođene PDV-a, a prihod im je manji od 3.000.000,00 kuna, također mogu iskoristiti tu opciju. Međutim, ako se odluče na tu opciju, moraju takav način obračuna primjenjivati najmanje tri porezna razdoblja, osim ako se unutar toga roka ne promijene uvjeti, odnosno ako im prihod prijeđe 3.000.000,00 kuna ili obvezu PDV-a počnu utvrđivati prema fakturiranim naknadama. O izboru te nove mogućnosti, kao i o svakoj drugoj promjeni u načinu oporezivanja treba obavijestiti Poreznu upravu do kraja tekuće godine.

Također, prvi se put uvodi mogućnost paušalnog plaćanja poreza na dobit, ali ne za sve obveznike. Paušalno oporezivanje porezom na dobit omogućit će se samo ustanovama i udrugama koje nisu osnovane radi ostvarivanja dobiti, ali u manjem opsegu obavljaju i gospodarsku djelatnost. Paušalno oporezivanje porezom na dobit moći će izabrati samo organizacije koje u prethodnoj godini nisu ostvarile prihod veći od propisanog praga za ulazak u sustav PDV-a.³⁰

²⁹ <https://lider.media/aktualno/porez-na-dobit-2017.>, 27.02.2017.

³⁰ <https://lider.media/aktualno/porez-na-dobit-2017.>, 27.02.2017.

6.2.2. Prijevoz i reprezentacija

Ukida se pravo na umanjenje porezne osnovice za reinvestiranu dobit. Tu će mogućnost obveznici poreza na dobit moći iskoristiti još samo u godišnjoj prijavi za 2016. godinu.

Važno je napomenuti da se pod jednakim uvjetima zadržavaju olakšice za porezne obveznike koji posluju na porezno potpomognutim područjima prve skupine, ali u umanjenom iznosu. Umjesto dosadašnjeg potpunog oslobođenja za njih se propisuje sniženje porezne obveze za 50%. Od 2017. godine ukidaju se snižene stope za obveznike koji posluju na drugoj skupini područja razvrstanih prema stupnju razvijenosti. Ostaju sve dosadašnje olakšice za obrazovanje i izobrazbu te olakšice za ulaganja u istraživanje i razvoj koje se ostvaruju prema posebnim propisima.

Mijenjaju se pravila priznavanja porezno dopustivih rashoda u vezi s izdacima za osobni prijevoz i za reprezentaciju. Do sada su se rashodi za osobni prijevoz priznavali u visini od 70%, a za reprezentaciju u visini od 30% učinjenih izdataka. Međutim od 01.01.2017. godine rashodi za osobni prijevoz i rashodi za reprezentaciju priznaju se u jednakom omjeru odnosno u visini od 50%. Na visinu tih rashoda poticajno će djelovati izmjene propisa o PDV-u kojima se uvodi pravo na 50% pretporeza iskazanog na računima koji se odnose na osobni prijevoz i reprezentaciju, uključujući izdatke za gorivo. I dalje će se poreznim obveznici koji na osnovi uporabe službenih automobila u privatne svrhe obračunavaju plaću u naravi svi rashodi u vezi s uporabom tih automobila priznavati u stopostotnom iznosu. Novost je proširenje toga prava i na rashode povezane s uporabom službenih automobila u privatne svrhe ako se takav primitak oporezuje kao drugi dohodak.

6.2.3. Nova pravila otpisa

Dosadašnja mogućnost otpisa zastarjelih potraživanja do 5.000,00 kuna prema jednom dužniku koji nije fizička osoba uredit će se kao otpis zastarjelog potraživanja od poslovnog subjekta koji je obveznik poreza na dobit. Uvela se mogućnost porezno dopustivog otpisa zastarjelog potraživanja od nepovezane fizičke osobe do 200,00 kuna, ali samo ako je dug nastao na osnovi obavljanja obrta

Uz te precizno određene mogućnosti otpisa propisat će se opće pravilo prema kojemu se u porezno dopustive rashode priznaje svaki otpis potraživanja od nepovezane osobe ako porezni obveznik dokaže da mu troškovi pokretanja stečajnih i ovršnih postupaka premašuju svotu nenaplaćenog potraživanja.³¹

³¹ <https://lider.media/aktualno/porez-na-dobit-2017.>, 27.02.2017.

UTVRĐIVANJE POREZNE OSNOVICE I POREZNE OBEVEZE

u kunama i lipama

R.br.	Opis	Iznos
I. DOBIT / GUBITAK IZ RAČUNA DOBITI I GUBITKA		
1.	UKUPNI PRIHODI	
2.	UKUPNI RASHODI	
3.	DOBIT (r. br. 1. – r. br. 2.)	
4.	GUBITAK (r. br. 2. – r. br. 1.)	
II. POVEĆANJE DOBITI / SMANJENJE GUBITKA		
5.	Amortizacija (čl. 12. st. 13., 16., 17., 18. i 19. Zakona)	
6.	70% troškova reprezentacije (čl. 7. st. 1. t. 3. Zakona)	
7.	30% troškova za osobni prijevoz (čl. 7. st. 1. t. 4. Zakona)	
8.	Manjkovi na imovini iznad visine utvrđene odlukom Hrvatske gospodarske komore, odnosno Hrvatske obrtničke komore (čl. 7. st. 1. t. 5. Zakona)	
9.	Rashodi utvrđeni u postupku nadzora (čl. 7. Zakona)	
10.	Troškovi prisilne naplate poreza i drugih davanja (čl. 7. st. 1. t. 6. Zakona)	
11.	Troškovi kazni za prekršaje i prjestupe (čl. 7. st. 1. t. 7. Zakona)	
12.	Zatezne kamate između povezanih osoba (čl. 7. st. 1. t. 8. Zakona)	
13.	Povlastice i drugi oblici imovinskih koristi (čl. 7. st. 1. t. 9. Zakona)	
14.	Rashodi darovanja iznad propisanih svota (čl. 7. st. 1. t. 10. Zakona)	
15.	Kamate na zajmove dioničara i članova društva (čl. 8. Zakona)	
16.	Kamate između povezanih osoba (čl. 14. Zakona)	
17.	Rashodi od nerealiziranih gubitaka (čl. 7. st. 1. t. 1. Zakona)	
18.	Amortizacija iznad propisanih stopa (čl. 12. st. 5. i 6. Zakona i čl. 22. Pravilnika)	
19.	Iznos povećanja porezne osnovice zbog promjene metode utvrđivanja porezne osnovice (čl. 16. Zakona)	
20.	Vrijednosno usklađenje i otpis potraživanja (čl. 9. Zakona)	
21.	Vrijednosno usklađenje zaliha (čl. 10. Zakona)	
22.	Vrijednosno usklađenje financijske imovine (čl. 10. Zakona)	
23.	Troškovi rezerviranja (čl. 11. Zakona)	
24.	Povećanja porezne osnovice za sve druge rashode (čl. 7. st. 1. t. 13. Zakona) i ostala povećanja	
25.	Povećanja dobiti za ostale prihode i druga povećanja dobiti (čl. 17. st. 5., 6. i 7. Zakona, čl. 6. st. 7. Zakona i čl. 12.a Pravilnika)	
26.	UKUPNA POVEĆANJA DOBITI / SMANJENJA GUBITKA (r. br. 5. do 25.)	
III. SMANJENJE DOBITI / POVEĆANJE GUBITKA		
27.	Prihodi od dividendi i udjela u dobiti (čl. 6. st. 1. t. 1. Zakona)	
28.	Reinvestirana dobit (čl. 6. st. 1. t. 6. Zakona i čl. 12.a Pravilnika)	
29.	Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja (čl. 6. st. 1. t. 3. Zakona)	
30.	Nerealizirani dobiti i ostali rashodi ranijih razdoblja (čl. 6. st. 1. t. 2. i st. 2. Zakona)	
31.	Smanjenje dobiti za ostale prihode	
32.	Smanjenje dobiti zbog promjene metode utvrđivanja porezne osnovice (čl. 16. Zakona)	
33.	Trošak amortizacije koji ranije nije bio priznat (čl. 6. st. 1. t. 4. Zakona)	
34.	Ukupni iznos državnih potpora, čl. 6. st. 1. t. 5. (r. br. 34.1. i r. br. 34.2.)	

34.1.	Državna potpora za obrazovanje I Izobrazbu (čl. 14. Pravilnika)	
34.2.	Državna potpora za Istraživačko razvojne projekte (čl.15. Pravilnika)	
35.	UKUPNA SMANJENJA DOBITI / POVEĆANJA GUBITKA (r. br. 27. do 34.)	
IV. POREZNA OSNOVICA		
36.	Dobit / gubitak nakon povećanja I smanjenja (r. br. 3. + r. br. 26. – r. br. 35.) III (r. br. 4. – r. br. 26. + r. br. 35.)	
37.	Preneseni porezni gubitak (čl. 17. Zakona)	
38.	Porezna osnovica (r. br. 36. – r. br. 37.)	
V. POREZNI GUBITAK		
39.	Dobit / gubitak nakon povećanja I smanjenja (r. br. 3. + r. br. 26. – r. br. 35.) III (r. br. 4. – r. br. 26. + r. br. 35.)	
40.	Preneseni porezni gubitak (čl. 17. Zakona)	
41.	Porezni gubitak za prijenos (r. br. 39. – r. br. 40.)	
VI. POREZNA OBVEZA		
42.	Porezna osnovica (r. br. 38.)	
43.	Porezna stopa (čl. 28. Zakona)	
44.	Porezna obveza (r. br. 42. x r. br. 43.)	
VII. POREZNE OLAKŠICE, OSLOBOĐENJA I POTICAJI		
45.	Olakšice I oslobođenja za potpomognuta područja (r. br. 46. + r. br. 47.)	
46.	Olakšice I oslobođenja na području I. skupine I na području Grada Vukovara (čl. 28.a st. 1. Zakona I čl. 42. Pravilnika)	
47.	Olakšice I oslobođenja na području II. skupine (čl. 28.a st. 2. Zakona I čl. 42. Pravilnika)	
48.	Olakšice I oslobođenja za porezne obveznike u slobodnim zonama (r. br. 48.1. + r. br. 48.2. + r. br. 48.3.)	
48.1.	Iznos olakšice za korisnike slobodne zone (čl. 43. Pravilnika)	
48.2.	Olakšice za korisnike slobodne zone (čl. 43. Pravilnika)	
48.3.	Olakšice za korisnike slobodne zone (čl. 43. Pravilnika)	
49.	Olakšice prema čl. 8., 9., 25. I 26. Zakona o poticanju ulaganja I čl. 43.a st. 1. I 2. Pravilnika (r. br. 49.1. + r. br. 49.2. + r. br. 49.3. + r. br. 49.4.)	
49.1.	Iznos olakšice za mikropoduzetnike uz primjenu umanjene stope za 50%	
49.2.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 50%	
49.3.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 75%	
49.4.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 100%	
50.	Olakšice prema čl. 25. Zakona o poticanju ulaganja I čl. 43.a st. 3. Pravilnika (r. br. 50.1. + r. br. 50.2. + r. br. 50.3. + r. br. 50.4.)	
50.1.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 50% /III stope 10%	
50.2.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 65% /III stope 7%	
50.3.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 85% /III stope 3%	
50.4.	Iznos olakšice uz primjenu umanjene stope za 100% /III stope 0%	
51.	Ukupni iznos poticanja Investicija (r. br. 49. + r. br. 50.)	
52.	Ukupni iznos olakšica, oslobođenja I poticaja (r. br. 45. + r. br. 48. + r. br. 51.)	
VIII. POREZNA OBVEZA NAKON ODBITKA OLAKŠICA, OSLOBOĐENJA I POTICAJA		
53.	Porezna obveza (r. br. 44. – r. br. 52.)	
54.	Uračunavanje poreza plaćenog u inozemstvu (čl. 30. Zakona)	
55.	Porezna obveza (r. br. 53. – r. br. 54.)	
56.	Uplaćeni predujmovi	

57.	Razlika za uplatu (r. br. 55. – r. br. 56.)		
58.	Razlika za povrat (r. br. 56. – r. br. 55.)		
59.	Predujmovi za sljedeće porezno razdoblje (čl. 47. st. 3. t. 59. Pravilnika)		
IX. OBVEZA DOPRINOŠA PO OŠNOVI OBAVLJANJA DRUGE DJELATNOSTI			
60. Razdoblje obavljanja samostalne djelatnosti		61. Razdoblje obavljanja druge djelatnosti	
Od	Do	Od	Do
Od	Do	Od	Do
Od	Do	Od	Do
Od	Do	Od	Do
Od	Do	Od	Do
62.	Broj mjeseci obavljanja samostalne djelatnosti ¹		
63.	Broj mjeseci obavljanja druge djelatnosti ²		
64.	Iznos dobiti od druge djelatnosti (r.br. 63. + r.br. 62. × r.br. 3.)		
65.	Iznos najviše osnovice za mjesec obavljanja druge djelatnosti ³		
66.	Iznos osnovice za obračun doprinosa ⁴		
67.	Iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti (r.br. 66. × propisana stopa iz članka 13. Zakona o doprinosima)		
68.	Iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (r.br. 66. × propisana stopa iz članka 17. Zakona o doprinosima)		
69.	Iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje (r.br. 66. × propisana stopa iz članka 14. Zakona o doprinosima)		

ZA ISTINITOST I VJERODOSTOJNOST PODATAKA JAMČIM VLASTITIM POTPISOM

NADNEVAK

(porezni obveznik/opunomoćenik/ovlašten porezni savjetnik)

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, https://www.porezna-uprava.hr/HR_obraci/, 24.03.2017.

7. Porez na dodanu vrijednost

Porez na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV) uveden je u porezni sustav Republike Hrvatske 1998. godine s pragom za ulazak u registar obveznika PDV-a od 50.000,00 kuna te s primjenom od tek jedne stope u visini od 22%. Već druge godine primjene, prag za ulazak u sustav PDV-a podiže se na iznos od 85.000,00 kuna te se kao takav zadržava punih 14 godina. Od 1. siječnja 2013. prag za ulazak u u registar obveznika PDV-a podiže se na 230.000,00 kuna. Tijekom razdoblja oporezivanja mijenjale su se stope: uvedena je stopa od 0%, zatim od 10%, mijenjala se preraspodjela između primjene sniženih stopa te od 2013. godine glede poreznih stopa imamo sustav kakav je danas: stope 5%, 13% i 25%.

Podizanjem praga za ulazak u u registar obveznika PDV-a od 1. siječnja 2013. na 230.000,00 kuna, iz sustava PDV-a, prema statističkim podacima izašlo je 14% malih poreznih obveznika. Zanimljivo je da su unatoč gore navedenoj činjenici prihodi od PDV-a ostali nepromijenjeni. Navedeno pokazuje da su iz sustava PDV-a izašli oni porezni obveznici za koje je obveza obračuna PDV-a bio veliki administrativni trošak, a koji nisu pridonosili ostvarivanju prihoda.

Tablica 7. Prikaz broja obveznika PDV-a

Broj obveznika PDV-a	
Godina	Mjesečni i tromjesečni obveznici
2012.	179.500
2013.	153.655
2014.	153.488
2015.	153.051

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, <http://intranet.porezna-uprava.hr/>, 22.02.2017

Tablica 8. Prikaz promjena stopa PDV-a

Godina promjene	Opća stopa (%)			Snižene stope (%)			Nulta stopa (%)	Prag za ulazak u registar obveznika PDV-a	Primjena od
1998.	22	-	-	-	-	-	-	50.000,00	1.1.1998.
1999.	22	-	-	-	-	-	-	85.000,00	1.1.1999.
	22	-	-	-	-	-	0	85.000,00	1.11.1999.
2000.	22	-	-	-	-	-	0	85.000,00	1.6.2000.
	22	-	-	-	-	-	0	85.000,00	1.9.2000.
2001.	22	-	-	-	-	-	0	85.000,00	1.1.2001.
2006.	22	-	-	-	10	-	0	85.000,00	1.1.2006.
2007.	22	-	-	-	10	-	0	85.000,00	1.8.2007.
2009.	-	23	-	-	10	-	0	85.000,00	1.8.2009.
2012.	-	-	25	-	10	-	0	85.000,00	1.3.2012.
2013.	-	-	25	5	10	-	-	230.000,00	1.1.2013.
	-	-	25	5	10	-	-	230.000,00	1.7.2013.
	-	-	25	5	-	-	-	230.000,00	19.12.2013.
2014.	-	-	25	5	-	13	-	230.000,00	1.1.2014.
2015.	-	-	25	5		13		230.000,00	1.1.2015.

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, <http://intranet.porezna-uprava.hr/>, 24.03.2017

Obilježja današnjeg sustava PDV-a je primjena standardne odnosno opće stope od 25% te sniženih stopa od 5% i 13%. Između standardne stope i najniže snižene stope veliko je odstupanje.

Ujedno primjena sniženih stopa odnosno izbor proizvoda i usluga na koje se primjenjuje snižena stopa nejasnih su kriterija. Analiza primjene efektivne stope PDV-a pokazuje da nerezidenti u današnjem sustavu na 100,00 kuna izdataka za osobnu potrošnju plaćaju 15,45 kuna PDV-a, a građani RH od 15,70 do 16,58 kuna PDV-a (ovisno o dohodovnom razredu). Navedeno jasno pokazuje veliki regresivni utjecaj današnjeg sustava PDV-a.³²

³²Ministarstvo financija, Porezna uprava, <http://intranet.porezna-uprava.hr/>, 24.03.2017.

Polazeći od navedenog sustava, donijet je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost koji u bitnome donosi sljedeće promjene:³³

a) promjene koje se primjenjuju od 1. siječnja 2017.

Glede standardne i sniženih stopa PDV-a i nadalje se primjenjuju iste stope 5%, 13% i 25%. Snižena stopa od 5% ostaje nepromijenjena odnosno primjenjuje se na iste proizvode i usluge kao i prema važećem zakonu. Mijenja se primjena stope od 13%. Iz stope 13% u 25% prelazi ugostiteljstvo i isporuka šećera, dok iz stope 25% u 13% prelaze: dječje sjedalice za automobile, isporuka električne energije, javna usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada, isporuke urni i lijesova te isporuka inputa u poljoprivredi (sadnice i sjemenje, gnojiva i pesticida, hrane za životinje osim hrane za kućne ljubimce te drugih agrokemijskih proizvoda). Promjene u primjeni snižene stope od 13% imaju dva cilja: smanjiti regresivni učinak PDV-a na način da se u primjenu snižene stope prebacuju isporuke proizvoda i usluga koje koriste svi građani te potaknuti razvoj poljoprivredne djelatnosti kroz smanjenje troškova proizvodnje.

b) promjene koje se primjenjuju od 1. siječnja 2018.

Nakon dobivanja suglasnosti od EK omogućit će se: odbitak 50% pretporeza za nabavu ili najam te povezane usluge kod osobnih automobila i drugih sredstava za osobni prijevoz čija vrijednost ne prelazi 400.000,00 kuna te će se povećati prag za ulazak u sustav PDV-a na 300.000,00 kuna. Radi povećanja likvidnosti pri uvozu primijenit će se obračunska kategorija za određene strojeve i opremu (investicijske opreme). Osim navedenih izmjena i dopuna, predviđene su i druge promjene manjeg značaja.

Ovim se porezom oporezuje svaku fazu proizvodnog ciklusa. Sukladno članku 4. Zakona³⁴, predmet je oporezivanja isporuka dobara i obavljanje usluga u tuzemstvu uz naknadu kad je obavi obveznik koji djeluje kao takav, stjecanje dobara unutar EU-a te uvoz dobara, pri čemu su temeljna načela isporuke dobara na području EU-a, kako slijedi:

- na dobra isporučena u odnosu dvaju obveznika upisanih u registar PDV-a koji imaju PDV ID broj, porez se plaća u zemlji odredišta dobara,
- za dobra isporučena unutar EU-a namijenjena krajnjoj potrošnji (građaninu fizičkoj osobi), mjesto je oporezivanja, prema načelu države podrijetla, pa porez, uz određene iznimke, mora obračunati isporučitelj,

³³ Z. Zrinskić i M. Vuraić-Kudeljan, Porezna reforma, Porezni vjesnik broj 12/2016

³⁴ Zakon o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine, broj: 73/13 - 115/16)

- obavljene usluge u odnosu dvaju obveznika unutar EU-a (*business to business* – B2B) oporezuje se, uz određene iznimke (npr. usluge u vezi s nekretninom), prema načelu države odredišta,
- uslugu što je obavi obveznik neke od zemalja članica krajnjem potrošaču u drugoj članici EU-a (*business to consumers* – B2C) oporezuje se, uz određene iznimke, prema načelu države podrijetla.

7.1. Promjene u sustavu poreza na promet nekretnina i sustavu PDV-a

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na promet nekretnina koji je objavljen u Narodnim novinama 143/14 od 03.12.2014, a stupio na snagu 01.01.2015. godine izmijenjen je članak 5. te se od oporezivanja porezom na promet nekretnina izuzete ne više novosagrađene nekretnine, nego sve isporuke nekretnina na koje se plaća PDV.

Oporezivanje do 31.12.2014.

Prema Zakonu o porezu na promet nekretnina, porezom na promet nekretnina po stopi od 5% oporezuju se:

- stare nekretnine (izgrađene i isporučene do 31.12.1997.),
- zemljišta - poljoprivredna, građevinska i druga zemljišta,
- ako stjecatelj novosagrađenih građevina nije mogao odbiti zaračunani PDV kao pretporez, u daljnjem prometu ove se građevine oporezuju prema odredbama ovoga Zakona.

Prema Zakonu o PDV-u, porezom na dodanu vrijednost po stopi od 25% oporezuje se promet:

- novih nekretnina (izgrađene i isporučene od 1.1.1998.).

Dakle, isporuka (promet) nekretnina, koje se u poreznom smislu smatraju novima, podliježe oporezivanju PDV-om, s time da se na zemljište na kojem se nekretnina nalazi plaća porez na promet nekretnina. Navedeno se primjenjuje u slučaju kada nekretninu prodaje (isporučuje) poduzetnik – obveznik PDV-a. Ukoliko PDV obračunan pri nabavi nije mogao biti odbijen kao pretporez, sljedeći promet te nekretnine podliježe porezu na promet (5%).

Oporezivanje od 01.01.2015.

Od 1.1.2015. godine isporuka novih građevina ili njihovih dijelova, pri čemu se građevinom u smislu Zakona o PDV-u smatra objekt pričvršćen za zemlju ili učvršćen u zemlji, podliježe oporezivanju PDV-om. Novom građevinom smatra se novosagrađena građevina, koja se po prvi puta isporučuje, tj. prije prvog nastanjenja, uključujući i zemljište na kojem se ona nalazi. Oporezivanju PDV-om također podliježe i slijedeća (druga) isporuka, ukoliko je realizirana u razdoblju do 2 godine od prve isporuke.

Tablica 9. Prikaz promjena PPN/PDV

Oporezivo PDV-om	Oslobodeno PDV-a (bez prava na odbitak pretporeza)
Isporuka građevina <ul style="list-style-type: none">• isporuka novih građevina<ul style="list-style-type: none">○ 1. isporuka + isporuka prije prvog nastanjenja/korištenja○ 2. isporuka ako od datuma prvog nastanjenja/korištenja do datuma 2. isporuke nije proteklo više od 2 godine• isporuka rekonstruiranih građevina<ul style="list-style-type: none">○ ako su troškovi rekonstrukcije veći od 50% tržišne vrijednosti (građevine ili njenih dijelova)• zemljište na kojem se nalazi građevina	Isporuka građevina <ul style="list-style-type: none">• isporuka građevina ili njihovih dijelova i zemljišta na kojem se one nalaze<ul style="list-style-type: none">○ ako je od datuma prvog nastanjenja ili korištenja do datuma isporuke proteklo više od 2 godine <p><i>Napomena:</i> porezni obveznik ima pravo izbora na oporezivanje, uz uvjet da kupac ima pravo odbitka pretporeza (ako je kupac obveznik PDV-a).</p>
Isporuka zemljišta <ul style="list-style-type: none">• građevinsko zemljište (prema posebnim propisima o gradnji)	Isporuka zemljišta <ul style="list-style-type: none">• zemljišta (negrađevinska, poljoprivredna) <p><i>Napomena:</i> porezni obveznik ima pravo izbora na oporezivanje, uz uvjet da kupac ima pravo odbitka pretporeza (ako je kupac obveznik PDV-a).</p>

Izvor: <http://www.poslovni-info.eu/sadrzaj/porezi/oporezivanje-građevinskog-zemljišta-i-rekonstruiranih-građevina-sto-se-mijenja-od-112015/>

U prethodnim godinama poduzetnici – obveznici PDV-a koji su se bavili izgradnjom građevina, znali su da za potrebe oporezivanja moraju osigurati podatke za dvije porezne osnovice: osnovicu za PDV i osnovicu za porez na promet nekretnine.

Od 1. siječnja 2015. godine novi način oporezivanja prometa nekretnina više takvu distribuciju vrijednosti nekretnine (građevine i zemljišta) ne traži iz knjigovodstvenih evidencija za potrebe plaćanja PDV-a odnosno poreza na promet nekretnina. To znači da se ne trebaju ni posebno evidentirati kod izgradnje s obzirom na to da će kupac nekretnine, ako je poduzetnik ili druga pravna osoba kojoj takav podatak treba za potrebe obračuna amortizacije, sam procjenjivati koji se udio iz kupoprodaje odnosi na vrijednost zemljišta.

Prije vrijedeći Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost³⁵, propisivao da se u vrijednost novoizgrađenih građevinskih objekata ne uračunava vrijednost zemljišta ni iznos naknade za komunalno uređenje zemljišta prema odluci nadležnih tijela. Takvo je određenje bilo u vezi s osnovicom PDV-a iz koje se isključivala ovako utvrđena vrijednost zemljišta. Na kraju, taj dio vrijednosti nekretnine bio je za kupca podložan plaćanju poreza na promet nekretnina. S poreznog motrišta, predmet oporezivanja i porezna osnovica je nekretnina u svojoj ukupnosti i vrijednosti, a ne posebno zemljište, a posebno građevina.

Zakon o porezu na promet nekretnina³⁶ i Zakon o porezu na dodanu vrijednost³⁷, koji su stupili na snagu 01.01.2015. godine ne razlikuje pojmove tzv. *stare* i novosagrađene građevine, nego nekretnine na koje se plaća PDV i nekretnine oslobođene plaćanja PDV-a, a na koje će se plaćati porez na promet nekretnina. Posljedica navedenoga je da se građevine i zemljišta na kojemu su te građevine oporezuju kao jedinstvenu cjelinu, PDV-om, što znači kako se ne može više odvajati građevinu i zemljište. Do izmjene navedenih Zakona na građevinu se plaćao PDV, a na zemljište se plaćao porez na promet nekretnina. Iz toga je proizlazilo da se građane nije moglo osloboditi obveze plaćanja poreza na promet nekretnina za zemljište pri prvokupu prve nekretnine.

Zakonom o porezu na promet nekretnina je propisano oslobođenje od plaćanja poreza na dodanu vrijednost kod isporuka građevina ili njihovih dijelova i zemljišta na kojem se one nalaze nakon prvog nastanjenja odnosno korištenja ili isporuke kod kojih je od datuma prvog nastanjenja odnosno korištenja do datuma slijedeće isporuke proteklo više od dvije godine .

³⁵ Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine broj: 149/09 - 146/12), članak 54. st. 13

³⁶ Zakona o porezu na promet nekretnina (Narodne novine broj: 69/97, 26/00, 127/00, 153/02, 22/11, 143/14)

³⁷ Zakonu o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine broj: 73/13, 148/13,143/14; Rješenje USRH 99/13, 153/13)

Prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost³⁸, prvim nastanjenjem odnosno korištenjem smatra se trenutak stavljanja nekretnine u uporabu, o čemu porezni obveznik mora imati odgovarajuću dokumentaciju. Nadalje, člankom 72.b Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost³⁹, propisano je da se prvo nastanjenje odnosno korištenje dokazuje jednim od sljedećih dokumenata:

- a) dokumentom nadležnog tijela o prebivalištu ili uobičajenom boravištu
- b) knjigovodstvenom evidencijom kojom se građevina odnosno njezini dijelovi stavljaju u uporabu
- c) bilo kojom drugom dokumentacijom kojom se dokazuje korištenje nekretnine i njezinih dijelova kao što su: ugovor o najmu, ugovor o isporuci električne energije, vode i sl.

Ako se prvo nastanjenje odnosno uporaba ne može dokazati jednim od navedenih dokumenata, a zna se da je nekretnina bila rabljena, danom se prvog nastanjenja ili uporabe smatra dan prve isporuke.

Sukladno navedenome isporuke građevina ili njihovih dijelova i zemljišta na kojem se one nalaze prije prvog nastanjenja odnosno korištenja ili isporuke kod kojih od datuma prvog nastanjenja odnosno korištenja do datuma sljedeće isporuke nije proteklo više od dvije godine bit će oporezive PDV-om po stopi od 25%. Nadalje, za oporezivanje isporuka nekretnina od 01.01.2015. godine nije važno je li nekretnina novosagrađena već je za oporezivanje bitan kriterij je li bila nastanjena odnosno korištena ili ne.

Potpuna primjena sustava poreza na dodanu vrijednost od početka 2015. godine donijela je pojednostavnjenje da se prilikom prodaje novoizgrađene nekretnine ne dijeli vrijednost na dvije porezne osnovice (PDV i PPN).

³⁸ Zakon o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine broj: 73/13 - 115/16), članak 40., st. 7.

³⁹ Pravilniku o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine broj: 79/13 - 1/17)

7.1.1. Oporezivanje kupoprodaje zemljišta

Građevinskim se zemljištem koje je oporezivo PDV-om smatra zemljište za koje je izdan izvršni akt kojim se odobrava građenje.

Izvršnim aktom kojim se odobrava građenje smatra se građevinska dozvola, lokacijska dozvola, rješenje za građenje i slično.⁴⁰

- ❖ **Oporezivanje prometa nekretnina od 1. siječnja 2015. godine** - Mišljenje MF –Porezna uprava- Središnji ured KLASA: 410-19/15-01/186, UR.BROJ: 513-07-21-01-15-02 od 02.02.2015.

„... kada porezni obveznik koji je upisan u registar obveznika PDV-a isporučuje zemljište za koje je izdan izvršni akt kojim se odobrava građenje fizičkoj osobi- građaninu, navedena isporuka oporeziva je PDV-om te porezni obveznik – isporučitelj na poreznu osnovicu obračunava PDV po stopi od 25%. Što znači da pravna osoba koja je u sustavu PDV-a ne može obračunati PDV na isporuku zemljišta za koje nije izdana građevinska dozvola, lokacijska dozvola niti bilo koji drugi izvršni akt iako se prema urbanističkom planu to zemljište nalazi u području u kojem je dozvoljena gradnja. U slučaju kada je isporučitelj nekretnine osoba koja nije upisana u registar obveznika PDV-a , neovisno o vrsti nekretnine koja je u prometu , plaća se porez na promet nekretnina po stopi od 5% . „

7.1.2. Optiranje/ pravo izbora na način oporezivanja PPN ili PDV

Porezni obveznik ima također pravo na izbor oporezivanja ukoliko je isporuka nekretnine oslobođena plaćanja PDV-a temeljem članka 40. stavka 1. točke j) i k) pod uvjetom da je kupac porezni obveznik koji ima pravo na odbitak pretporeza po osnovi isporuke na koju se pravo izbora za oporezivanje želi primijeniti pod uvjetom da mu ta nekretnina u potpunosti služi za obavljanje oporezive djelatnosti za koju ima u potpunosti pravo na odbitak pretporeza. Pravo izbora za oporezivanje i pravo na odbitak pretporeza može se primijeniti u trenutku isporuke.

⁴⁰ Pravilniku o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine broj: 79/13 - 1/17), članak 72.a.

Ukoliko se isporučitelj i stjecatelj odluče za oporezivanje isporuke nekretnine koja je inače oslobođena plaćanja PDV-a tada se primjenjuje prijenos porezne obveze iz članka 75. stavka 3. točke c) Zakona o PDV-u . U takovom slučaju isporučitelj u računu mora navesti „ prijenos porezne obveze „ a stjecatelj mora obračunati i platiti PDV uz istovremeno pravo na odbitak pretporeza .

- ❖ **Utvrđivanje tržišne vrijednosti nekretnine** - Mišljenje MF –Porezna uprava- Središnji ured KLASA: 410-19/15-01/137, UR.BROJ: 513-07-21-01-15-2 od 08.05.2015.

Oporezive transakcije-PDV

Podnositelj upita navodi da trgovačko društvo A prodaje poslovni prostor koji je steklo prije 1997. godine trgovačkom društvu B , a oba društva su u sustavu PDV-a . Postavlja se pitanje može li trgovačko društvo A prilikom prodaje koristiti mogućnost „optiranja,, te ima li društvo B pravo na odbitak pretporeza.

Porezna uprava dala je sljedeće mišljenje , citiram:

„... porezni obveznik ima pravo na izbor oporezivanja ukoliko je isporuka nekretnine oslobođena plaćanja PDV-a temeljem članka 40. stavka 1. točke j) i k) pod uvjetom da je kupac porezni obveznik koji ima pravo na odbitak pretporeza u cijelosti. Ukoliko se isporučitelj i stjecatelj odluče na oporezivanje isporuke nekretnina koja je inače oslobođena plaćanja PDV-a tada se primjenjuje prijenos porezne obveze iz članka 75. stavka 3. točke c) Zakona.,,

Slika 4. Prijava poreza na dodanu vrijednost

Obrazac PDV

POREZNI OBVEZNIK (naziv/ime i prezime i adresa: mjesto, ulica i broj)	POREZNI ZASTUPNIK (naziv/ime i prezime i adresa: mjesto, ulica i broj)	NADLEŽNA ISPOSTAVA POREZNE UPRAVE
		PRIJAVA PDV-a ZA RAZDOBLJE
PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ / OIB	PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ POREZNOG ZASTUPNIKA / OIB	OD [][][][] DO [][][][] OOD: [][][][]
OPIS	POREZNA OSNOVICA (iznos u kurama i lipama)	PDV PO STOPI 5%, 13% i 25% (iznos u kurama i lipama)
OBRAČUN PDV-a U OBAVLJENIM TRANSAKCIJAMA DOBARA I USLUGA – UKUPNO (L + IL)		XX XXX
I. TRANSAKCIJE KOJE NE PODLIEŽU OPOREZIVANJU I OSLOBODENE - UKUPNO (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10.)		XX XXX
1. ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijemci porezne obveze)		XX XXX
2. ISPORUKE DOBARA OBAVLJENE U DRUGIM DRŽAVAMA ČLANICAMA		XX XXX
3. ISPORUKE DOBARA UNUTAR EU		XX XXX
4. OBAVLJENE USLUGE UNUTAR EU		XX XXX
5. OBAVLJENE ISPORUKE OSOBAMA BEZ SJEDIŠTA U RH		XX XXX
6. SASTAVLJANJE I POSTAVLJANJE DOBARA U DRUGOJ DRŽAVI ČLANICI EU		XX XXX
7. ISPORUKE NOVIH PRILEVOZNIH SREDSTAVA U EU		XX XXX
8. TUZEMNE ISPORUKE		XX XXX
9. IZVOZNE ISPORUKE		XX XXX
10. OSTALA OSLOBODENJA		XX XXX
II. OPOREZIVE TRANSAKCIJE – UKUPNO (11+12+13+14+15+16+17+18+19+20+21+22+23+24+25)		
1. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 5%		
2. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 13%		
3. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 25%		
4. PRIMIJENE ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijemci porezne obveze)		
5. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 5%		
6. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 13%		
7. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 25%		
8. PRIMIJENE USLUGE IZ EU po stopi 5%		
9. PRIMIJENE USLUGE IZ EU po stopi 13%		
10. PRIMIJENE USLUGE IZ EU po stopi 25%		
11. PRIMIJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 5%		
12. PRIMIJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 13%		
13. PRIMIJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 25%		
14. NAKNADNO OSLOBODENJE IZVOZA U OKVIRU OSOBNOG PUTNIČKOG PROMETA		
15. OBRAČUNANE PDV PRI UVOZU		
III. OBRAČUNANI PRETPOREZ - UKUPNO (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12+13+14+15)		
1. PRETPOREZ OD PRIMIJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi 5%		
2. PRETPOREZ OD PRIMIJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi 13%		
3. PRETPOREZ OD PRIMIJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi 25%		
4. PRETPOREZ OD PRIMIJENIH ISPORUKA U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijemci porezne obveze)		
5. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 5%		
6. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 13%		
7. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 25%		
8. PRETPOREZ OD PRIMIJENIH USLUGA IZ EU po stopi 5%		
9. PRETPOREZ OD PRIMIJENIH USLUGA IZ EU po stopi 13%		
10. PRETPOREZ OD PRIMIJENIH USLUGA IZ EU po stopi 25%		
11. PRETPOREZ OD PRIMIJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 5%		
12. PRETPOREZ OD PRIMIJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 13%		
13. PRETPOREZ OD PRIMIJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 25%		
14. PRETPOREZ PRI UVOZU		
15. ISPRAVCI PRETPOREZA	XX XXX	

Obrazac PDV

IV. OBVEZA PDV-a U OBRAČUNSKOM RAZDOBLJU: ZA UPLATU (II - III) ILI ZA POVRAT (III - II)		XX XXX	
V. PO PRETHODNOM OBRAČUNU: NEUPLAĆENI PDV DO DANA PODNOŠENJA OVE PRIJAVE - VIŠE UPLAĆENO - POREZNI KREDIT		XX XXX	
VI. UKUPNO RAZLIKA: ZA UPLATU/ZA POVRAT		XX XXX	
VII. IZNOS GODIŠNJEG RAZMJERNOG ODBITKA PRETPOREZA (%)			
OPIS		VRIJEDNOST ISPORUKE IZNOS U KUNAMA I LIPAMA	
VIII. OSTALI PODACI			
1. ZA ISPRAVAK PRETPOREZA (UKUPNO 1.1.+1.2.+1.3.+1.4.+1.5.)			
1.1. NABAVA NEKRETNINA			
1.2. NABAVA OSOBNIH AUTOMOBILA I DRUGIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PROMET			
1.3. PRODAJA OSOBNIH AUTOMOBILA I DRUGIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PROMET			
1.4. NABAVA OSTALE DUGOTRAJNE IMOVINE			
1.5. PRODAJA OSTALE DUGOTRAJNE IMOVINE			
2. OTUĐENJE/STJECANJE GOSPODARSKE CJELINE ILI POGONA			
3. ISPORUKA NEKRETNINA			
3.1. ISPORUKA IZ ČLANKA 40. STAVKA 1. TOČKA 2) I K) ZAKONA			BRJ NEKRETNINA
3.2. ISPORUKA IZ ČLANKA 40. STAVKA 4. ZAKONA			BRJ NEKRETNINA
3.3. ISPORUKA NEKRETNINA KOJE SU OPOREZIVE PDV-om			BRJ NEKRETNINA
4. UKUPNO PRIMLJENE USLUGE OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH (EU + TREĆE ZEMLJE)			
5. UKUPNO OBAVLJENE USLUGE POREZNIH OBVEZNICIMA BEZ SJEDIŠTA U RH (EU + TREĆE ZEMLJE)			
6. PRIMLJENA DOBRA IZ EU U OKVIRU TROSTRANOG POSLA			
7. POSTUPAK OPOREZIVANJA PREMA NAPLAĆENIM NAKNADAMA			<input type="text"/>

_____ kn
POVRAT

_____ kn
PREDUJAM

_____ kn
USTUP POVRATA

OBRAČUN
SASTAVIO
(ime, prezime i potpis) _____

POTPIS _____

Izvor: Ministarstvo financija, Porezna uprava, https://www.porezna-uprava.hr/HR_obraci/, 24.03.2017.

8. Zaključak

S početkom 2017. godine na snagu su stupila 16 zakona kojima je regulirana porezna reforma, s ciljem povećanja plaća većini zaposlenih i smanjivanja poreznog opterećenja poduzetnicima.

Najznačajnije promjene su se očitovale u Zakonu o porezu na dohodak kojim je osnovni osobni odbitak povećan na 3.800,00 kuna te je jednak za sve porezne obveznike. Naime, toliko je do sada iznosio osnovni osobni odbitak za umirovljenike, dok je za zaposlene bio 2.600,00 kuna. Stope poreza na dohodak od 25% i 40% snižene su na 24% i 36%, a promijenjene su i porezne osnovice. Tako će se stopom od 24% oporezivati dohoci do 17.500,00 kuna, a sve iznad tog iznosa po stopi od 36%.

Također, Zakonom o porezu na promet nekretninama, propisano je smanjenje stope tog poreza s 5% na 4%, a Zakon više ne predviđa mogućnost oslobođenja od plaćanja tog poreza za kupnju prve nekretnine kojom se rješava vlastito stambeno pitanje.

Kod izmjena Zakona o porezu na dobit, velika promjena se ogleda u promjeni stope poreza koja je sa 20% snižena na 18%, a uvela se i snižena stopa od 12% za poduzetnike s godišnjim prihodima nižim od 3.000.000,00 kuna. Sada poduzetnici koji imaju godišnji prihod do 3.000.000,00 kuna imaju mogućnost i izbora načina utvrđivanja osnovice poreza na dobit, odnosno moći će taj porez plaćati i prema novčanom načelu (naplaćeni prihodi i plaćeni rashodi). Ako je takav poduzetnik ujedno i obveznik PDV-a, taj način utvrđivanja moći će primijeniti samo ako i PDV obračunava prema naplaćenim naknadama.

Glavne novine izmjena Zakona o porezu na dodanu vrijednost su primjena snižene stope od 13% na struju, sjeme i autosjedalice za djecu, ali i povećanje stope na 25% za ugostiteljske usluge. Naime, izmjenama Zakona o PDV-u nije se diralo u najnižu stopu od 5%, pa ona i nadalje ostaje za kruh, mlijeko, lijekove i ortopedska pomagala te knjige.

POPIS LITERATURE

Knjige

1. B. Jelčić i dr. Financijsko pravo i financijska znanost, 2008
2. B. Jelčić: Javne financije, 2001

Članci

3. Z. Zrinušić i M. Vuraić-Kudeljan, Porezna reforma, Porezni vjesnik broj 12/2016
4. Hrvatski porezni sustav, Ministarstvo financija, svibanj 2016

Internet

5. Lider.media/aktualno/porez-na-dobit, <https://lider.media/aktualno/porez-na-dobit>
6. Ministarstvo financija, Porezna uprava, <http://intranet.porezna-uprava.hr/>

Zakon

7. Opći porezni zakon (Narodne novine broj 115/16),
8. Zakon o porezu na dohodak (Narodne novine broj 115/16),
9. Zakon o porezu na promet nekretnina (Narodne novine broj 115/16),
10. Zakon o porezu na dobit (Narodne novine broj: 177/04 - 115/16),
11. Pravilniku o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine broj: 79/13 -1/17),
12. Zakon o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine broj: 73/13 - 115/16)

POPIS TABLICA

Tablica 1. Porezni prihodi 2015. godine.....	5
Tablica 2. Prikaz poreznih stopa i poreznih razreda	18
Tablica 3. Prikaz osnovnog osobnog odbitka	19
Tablica 4. Prikaz osobnog odbitka za uzdržavane članove	21
Tablica 5. Prikaz prometa nekretnina i porezne obveze	35
Tablica 6. Prihodi od poreza na dobit po godinama	39
Tablica 7. Prikaz broja obveznika PDV-a	50
Tablica 8. Prikaz promjena stopa PDV-a	51
Tablica 9. Prikaz promjena stopa PPN/PDV	54

POPIS SLIKA

Slika 1. Prijava poreza na dohodak za 2017. godinu.....	23
Slika 2. Prijava prometa nekretnina.....	36
Slika 3. Prijava poreza na dobit	46
Slika 4. Prijava poreza na dodanu vrijednost	59

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Porezni prihodi 2015. godine	6
--	---